

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MOŽNOST ZABEZPEČENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY
JIŽNÍ PŘEDMĚSTÍ V ROKYCANECH PROTI
AKTIVNÍMU STŘELCI**

Autor práce: Miroslava Pavlovičová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý CSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Miroslava Pavlovičová
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Možnost zabezpečení Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech proti aktivnímu střelci

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Proposal of Security Measures for the „Jižní Předměstí“ Elementary School in Rokycany Against an Active Shooter Threat

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2025

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je zhodnotit úroveň zabezpečení školy proti útoku aktivního střelce. Vedlejším cílem, je navrhnout preventivní opatření nebo soubor doporučení, která by mohla přispět ke zvýšení bezpečnosti a připravenosti školy na tuto formu mimořádné události.

Student: Miroslava Pavlovičová, DiS.	5. 12. 2025 Datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý, CSc.	5. 12. 2025 Datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	14. 1. 2026 Datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14. 1. 2026 Datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	15. 1. 2026 Datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí(mu) bakalářské práce doc. JUDr. PhDr. Jiřímu Bílému CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PAVLOVIČOVÁ, M. Možnost zabezpečení základní školy Jižní předměstí v Rokycanech proti aktivnímu střelci: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 81 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. PhDr. Jiří Bílý CSc.

Klíčová slova: měkký cíl, aktivní střelec, bezpečnost školy, krizová situace, ochrana školských zařízení, prevence.

Bakalářská práce se zabývá problematikou zabezpečení školského zařízení jako specifického typu měkkého cíle se zaměřením na ochranu proti hrozbě útoku aktivního střelce. Cílem práce je vyhodnotit úroveň zabezpečení základní školy Jižní předměstí v Rokycanech a posoudit připravenost školy a pedagogických pracovníků na řešení krizových situací tohoto typu. Teoretická část se věnuje základním pojmům, právnímu rámci a možnostem ochrany školských zařízení. Praktická část je zpracována formou případové studie a zaměřuje se na analýzu současného stavu zabezpečení školy. Na základě zjištěných poznatků jsou navržena preventivní a organizační opatření ke zvýšení bezpečnosti školy.

ABSTRACT

PAVLOVIČOVÁ, M. Proposal of Security Measures for the „Jižní Předměstí“ Elementary School in Rokycany Against an Active Shooter Threat: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 81 pp. Supervisor: doc JUDr. PhDr. Jiří Bílý CSc.

Keywords: soft target, active shooter, school security, crisis situation, protection of educational institutions, prevention.

This bachelor thesis deals with the issue of securing an educational institution as a specific type of soft target, with a focus on protection against the threat of an active shooter attack. The aim of the thesis is to evaluate the level of security of the Jižní Předměstí Elementary School in Rokycany and to assess the preparedness of the school and pedagogical staff to deal with crisis situations of this type. The theoretical part focuses on basic concepts, the legal framework and the possibilities of protecting educational institutions. The practical part is processed in the form of a case study and focuses on the analysis of the current state of school security. Based on the findings, preventive and organizational measures to increase school security are proposed.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Školské zařízení jako specifické prostředí z hlediska bezpečnosti	12
2.1 Charakteristika školského zařízení a jeho specifika.....	12
2.2 Škola jako měkký cíl	13
2.3 Přehled mimořádných událostí ve školním prostředí	15
3 Vymezení základních pojmů.....	17
3.1 Aktivní střelec	17
3.2 Amok a jeho vztah k pojmu aktivní střelec	18
3.3 Měkký cíl – podrobnější vymezení a kategorizace	20
4 Role klíčových subjektů při prevenci a řešení útoku aktivního střelce.....	22
4.1 Vedení školy a pedagogičtí pracovníci.....	22
4.2 Integrovaný záchranný systém a jeho složky	23
4.3 Policie České republiky a její role při zásahu	25
5 Právní rámec a současné možnosti ochrany školských zařízení	27
5.1 Právní rámec ochrany školských zařízení v České republice.....	27
5.2 Organizační a personální opatření	29
5.3 Technická a fyzická opatření.....	30
6 Případová studie Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech	33
6.1 Charakteristika vybrané základní školy.....	33
6.2 Metodický postup vlastního šetření.....	35
6.3 Osobní šetření ve škole.....	36
6.4 Vyhodnocení řízeného rozhovoru se zástupcem vedení školy.....	38
6.5 Vyhodnocení rozhovoru s pedagogickým pracovníkem / metodikem prevence	41
6.6 Vyhodnocení dotazníkového šetření mez pedagogickými pracovníky	42
7 Zhodnocení zabezpečení školy	57

8 Doporučení na základě zjištěných nedostatků	59
Závěry a východiska	61
Seznam použitých zdrojů	64
Seznam tabulek a grafů	69
Přílohy	70
Příloha I. Řízený rozhovor se zástupcem vedení školy.....	71
Příloha II. Řízený rozhovor s vybraným pedagogickým pracovníkem / metodikem prevence	76
Příloha III. Dotazník.....	78

Úvod

Bezpečnost školských zařízení představuje v současné době významné téma nejen z pohledu státní správy a bezpečnostních složek, ale také z hlediska každodenní praxe vedení škol a pedagogických pracovníků. Školy jsou místy s vysokou koncentrací osob a současně s otevřeným charakterem prostředí, což je řadí mezi tzv. měkké cíle. Tyto objekty jsou vzhledem ke své dostupnosti a omezeným možnostem fyzické ochrany potenciálně zranitelné vůči různým bezpečnostním hrozbám, včetně mimořádných násilných útoků.

Jednou z nejzávažnějších hrozeb, které mohou školská zařízení ohrozit, je útok aktivního střelce. Přestože se jedná o mimořádné události s relativně nízkou pravděpodobností výskytu, jejich dopady bývají velmi závažné, zejména z hlediska ohrožení lidských životů. Tyto skutečnosti kladou zvýšené nároky na připravenost škol, jejich zaměstnanců i spolupracujících složek integrovaného záchranného systému.

Současná praxe v oblasti ochrany školských zařízení se opírá o kombinaci právních, organizačních, technických a personálních opatření. Důležitou roli přitom hraje nejen samotné technické zabezpečení školních objektů, ale také informovanost a připravenost pedagogických pracovníků na řešení krizových situací. Efektivní prevence a správně nastavené postupy mohou významně přispět ke snížení rizik a zmírnění následků případných mimořádných událostí.

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku zabezpečení základní školy jako specifického typu měkkého cíle se zaměřením na ochranu proti hrozbě útoku aktivního střelce. Pozornost je věnována jak teoretickým východiskům ochrany školských zařízení, tak praktickému posouzení úrovně zabezpečení vybrané školy a její připravenosti na řešení krizových situací. Práce tak reflektuje aktuální poznatky i praktické zkušenosti z oblasti bezpečnosti škol a přispívá k diskusi o možnostech zvyšování jejich ochrany.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je komplexně vyhodnotit úroveň zabezpečení vybrané základní školy vůči hrozbě aktivního střelce a posoudit připravenost školy na řešení mimořádných krizových situací tohoto typu. Pozornost je věnována jak technickým a organizačním aspektům zabezpečení školského objektu, tak i roli vedení školy a pedagogických pracovníků při prevenci a zvládání krizových událostí.

Vedle hlavního cíle práce je stanoven také dílčí cíl, kterým je návrh preventivních a organizačních opatření směřujících ke zvýšení bezpečnosti a celkové připravenosti školy na možnou hrozbu útoku aktivního střelce. Navrhovaná opatření vycházejí z výsledků provedené analýzy a zohledňují současnou praxi v oblasti ochrany školských zařízení.

Objektem zkoumání je základní škola Jižní předměstí v Rokycanech, která je v práci posuzována jako specifický typ tzv. měkkého cíle. Školské zařízení je charakterizováno z hlediska jeho otevřenosti, koncentrace osob a možností zabezpečení proti mimořádným násilným útokům. Při hodnocení jsou zohledněny jak fyzické podmínky objektu, tak organizační nastavení bezpečnostních procesů a připravenost zaměstnanců školy.

Metodika práce je založena na kombinaci teoretických a empirických výzkumných metod. V teoretické části jsou využity metody analýzy, syntézy a komparace odborných zdrojů, které se zaměřují na problematiku ochrany měkkých cílů, bezpečnosti školských zařízení a řešení krizových situací typu útoku aktivního střelce. Zdrojem informací jsou odborné publikace, právní předpisy, metodické materiály Ministerstva vnitra České republiky, Policie České republiky a dalších relevantních zdrojů.

Praktická část práce je zpracována formou případové studie vybrané školy. V jejím rámci je provedena analýza současného stavu zabezpečení školního objektu se zaměřením na technická, organizační a personální opatření. Pro získání potřebných informací je využito osobní šetření, které zahrnuje dotazníkové šetření a řízené rozhovory s vybranými pedagogickými pracovníky školy. Cílem tohoto šetření je zjistit úroveň informovanosti, zkušenosti a připravenosti pedagogických pracovníků reagovat na mimořádnou situaci typu útoku aktivního střelce.

Získaná data jsou vyhodnocena pomocí kvalitativní a základní kvantitativní analýzy. Výsledky dotazníkového šetření jsou zpracovány přehlednou formou a interpretovány s ohledem na cíle práce. Při vyhodnocování jsou identifikovány silné a slabé stránky současného systému zabezpečení školy, jakož i možné nedostatky v oblasti připravenosti pedagogických pracovníků.

Na základě provedené analýzy a interpretace výsledků jsou v závěrečné části práce navržena preventivní a organizační opatření, která mohou přispět ke zlepšení připravenosti školy na řešení mimořádných krizových situací. Navržená opatření vycházejí z reálných možností školské praxe a reflektují současné poznatky v oblasti ochrany měkkých cílů.

2 Školské zařízení jako specifické prostředí z hlediska bezpečnosti

Základní škola představuje prostředí, v němž se koncentrují nezletilé osoby neschopné samostatně vyhodnocovat bezpečnostní rizika, a zároveň prostor, který musí zůstat funkčně přístupný rodičům, zaměstnancům i veřejnosti. Pochopení jeho bezpečnostních specifik je předpokladem pro nastavení přiměřených a účinných ochranných opatření. Následující kapitola vymezuje charakteristiku školského zařízení, jeho postavení v kategorii měkkých cílů a přehled mimořádných událostí, jimž může škola čelit.

2.1 Charakteristika školského zařízení a jeho specifika

Školské zařízení je z hlediska bezpečnosti specifickým prostředím, protože v sobě spojuje veřejnou dostupnost, pravidelný denní provoz a odpovědnost za ochranu osob, které samy nemohou rizika plně vyhodnocovat ani na ně vždy adekvátně reagovat. V případě základní školy je tato skutečnost zvláště významná, jelikož hlavní skupinu uživatelů tvoří nezletilí žáci. Škola přitom nemůže být zcela uzavřeným objektem, protože její provoz předpokládá příchody a odchody žáků, rodičů, zaměstnanců, dodavatelů, zřizovatele i dalších návštěvníků. Bezpečnost školského zařízení proto nelze chápat pouze jako instalaci technických prvků, ale jako propojený systém organizačních, režimových, personálních, technických a výchovných opatření, který má chránit život a zdraví osob, aniž by narušoval vzdělávací funkci školy.¹

Vysoká koncentrace osob v omezeném prostoru a opakovatelnost provozních vzorců představují klíčový bezpečnostní rys školy. Příchod žáků, přestávky, obědy a odchod probíhají v předvídatelných časech, což umožňuje plánovat dohled, zároveň však může zvyšovat zranitelnost objektu. Bezpečnostní plán školy proto musí být založen na znalosti skutečného provozu, dispozice budovy a míst, kde dochází ke kumulaci žáků nebo ke snížení přirozené kontroly.²

Právní odpovědnost školy vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Podle § 29 odst. 1 jsou školy povinny vytvářet podmínky pro zdravý vývoj žáků a předcházet sociálně patologickým jevům, podle § 29 odst. 2 zajišťují bezpečnost

¹ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 25.

² FENNELLY, L. J. (ed.). *Handbook of Loss Prevention and Crime Prevention*. 6. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2020. s. 157.

a ochranu zdraví při vzdělávání a souvisejících činnostech. Školní řád musí podle § 30 odst. 1 písm. c) obsahovat podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a ochrany před násilím. Ředitel školy podle § 164 odpovídá za soulad vzdělávání se zákonem a za zajištění dohledu nad nezletilými žáky.³

Správa bezpečnosti školy zahrnuje nastavení vstupního režimu, dohled, poučení žáků a zaměstnanců, spolupráci se zřizovatelem, přípravu na mimořádné události a vazbu na složky integrovaného záchranného systému. Školní klima zahrnuje fyzické i emocionální bezpečí, vztahy a pravidla, přičemž jeho posilování je důležitou součástí prevence násilí. Zabezpečení školy proto musí být doplněno důvěrou mezi žáky a dospělými a schopností školy pracovat s varovnými signály.⁴

Empirické výzkumy ukazují, že viditelná bezpečnostní opatření nemusejí automaticky zvyšovat subjektivní pocit bezpečí. JOHNSON et al.⁵ zjistili na vzorku 54 350 žáků, že větší počet vnitřních kamer souvisel s nižším vnímáním bezpečí, zatímco přítomnost bezpečnostního pracovníka byla spojena s vnímáním bezpečí vyšším. Větší počet bezpečnostních opatření byl obecně spojen s nižším vnímáním bezpečí žáky i rodiči. Opatření proto musí být přiměřená, vysvětlená a začleněná do běžného života školy.

Cílenému školnímu násilí lze předcházet prostřednictvím multidisciplinárních týmů a analýzy chování, což pro Základní školu Jižní předměstí v Rokycanech znamená potřebu schopnosti včas zachytit varovné signály a přijmout přiměřená intervenční opatření.⁶

2.2 Škola jako měkký cíl

Měkký cíl je obecně chápán jako objekt s vyšší koncentrací osob a nízkou nebo obtížně udržitelnou úrovní zabezpečení proti násilnému útoku. Ministerstvo vnitra České republiky vymezuje měkké cíle jako místa s častou přítomností většího počtu osob a absencí či nízkou úrovní zabezpečení, přičemž mezi příklady výslovně uvádí

³ ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004.

⁴ KOVARÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 34.

⁵ JOHNSON, S. L., et al. Surveillance or Safekeeping? How School Security Officer and Camera Presence Influence Students' Perceptions of Safety, Equity, and Support. *Journal of Adolescent Health* [online]. 2018, roč. 63, č. 6, s. 732–738

⁶ SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. s. 48.

školy. Ochrana měkkých cílů se nevztahuje výhradně k terorismu, ale také k jiným závažným násilným činům, včetně útoku aktivního střelce nebo útoku chladnou zbraní.⁷

Školy jsou typickými měkkými cíli, protože se v nich pravidelně nachází velký počet osob s předvídatelným pohybem a současně zde působí požadavek určité otevřenosti vůči veřejnosti. Útok na školu má nejen bezprostřední fyzické následky, ale také vysokou symbolickou hodnotu a mediální dopad, přičemž přítomné děti představují chráněnou a emocionálně citlivou skupinu.⁸ Je důležité propojit ochranu měkkých cílů s konceptem CPTED, tedy prevencí kriminality prostřednictvím environmentálního designu. Ve školním prostředí jde například o přehledné vstupy, dobrou viditelnost rizikových míst a takové uspořádání prostoru, které zaměstnancům umožní včas zaznamenat neobvyklé chování.⁹

BOOTH, CHMUTINA A BOSHER¹⁰ na základě 42 hloubkových rozhovorů zjistili, že bezpečnost bývá u veřejných prostor často řešena dodatečně, což je pro školy nevýhodné, protože dodatečné zavádění bezpečnostních prvků je nákladnější a hůře slučitelné s provozem než jejich promyšlené začlenění do dlouhodobého rozvoje budovy. Dále ukázali, že obecná bezpečnostní doporučení mohou být obtížně použitelná, pokud nejsou přizpůsobena konkrétním provozním podmínkám.

Bezpečnostní plán školy proto musí vycházet z konkrétní dispozice objektu, věku žáků, organizace vstupu, možností dohledu a reálné dostupnosti policie.¹¹ Současný přístup české státní správy stojí na metodické podpoře, vyhodnocení ohroženosti, bezpečnostním plánování a spolupráci s policií. Pro základní školu je vhodné chápat označení školy za měkký cíl jako analytický rámec pro racionální posouzení zranitelnosti a návrh přiměřených vícevrstvých opatření zahrnujících

⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR a CENTRUM PROTI TERORISMU A HYBRIDNÍM HROZBÁM. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2025. s. 8.

⁸ SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. s. 52.

⁹ KUBALOVÁ, K., J. ĎURICA a E. SKÝPALOVÁ. Protection of soft targets in correlation with the CPTED concept. *Transportation Research Procedia* [online]. 2023, roč. 74, s. 1374–1381.

¹⁰ BOOTH, A., K. CHMUTINA a L. BOSHER. Protecting crowded places: Challenges and drivers to implementing protective security measures in the built environment. *Cities* [online]. 2020, roč. 107, čl. 102891.

¹¹ HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 27.

prevenci, vstupní režim, technickou ochranu, organizační postupy a připravenost zaměstnanců.¹²

2.3 Přehled mimořádných událostí ve školním prostředí

Mimořádné události ve školním prostředí mohou mít podobu požáru, technické havárie, zdravotního kolapsu, násilného konfliktu nebo útoku aktivního útočníka. Každý typ události vyžaduje odlišný způsob reakce: zatímco požár směřuje k evakuaci, útok aktivního střelce může vyžadovat ukrytí, uzamčení prostor a rozhodování podle aktuální polohy útočníka. Bezpečnostní dokumentace školy proto musí rozlišovat různé scénáře, jasně určovat odpovědnosti zaměstnanců a navazovat na činnost složek integrovaného záchranného systému.¹³

Zahraniční případy potvrzují různorodost a závažnost školních útoků. Columbine v roce 1999 se stalo symbolem plánované školní střelby, Beslan v roce 2004 ukázal zranitelnost školy jako symbolického prostoru a Uvalde v roce 2022 zdůraznilo zásadní roli rychlé reakce a koordinace zásahu.¹⁴ KATSIYANNIS et al.¹⁵ analyzovali data o školních střelbách z let 2017–2022 a zjistili, že hrubá míra úmyslných úmrtí střelnou zbraní vzrostla z 4,47 v roce 2017 na 5,88 v roce 2020 a že útočník v Uvalde setrval ve škole 78 minut, což podtrhuje význam předem připravených školních postupů. WINCH et al.¹⁶ zkoumali 165 dokončených a odvrácených školních střelb a zjistili, že odvrácené útoky byly významně častěji spojeny s varovným chováním.

Pro školy je proto klíčové, aby existoval funkční mechanismus pro bezpečné oznámení, vyhodnocení a řešení znepokojivého chování. Tuzemské incidenty potvrzují, že násilí ve školním prostředí není pouze zahraničním tématem. Útok ve Žďáru nad Sázavou v roce 2014, napadení pedagogického pracovníka v Praze v roce 2022 a útok

¹² VEGRICHTOVÁ, B. a kol. *Terorismus a radikalizace v České republice: možnosti detekce rizikových osob*. Praha: Grada, 2022. s. 202–204.

¹³ VILÁŠEK, J. a J. FUS. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2023. s. 169–170.

¹⁴ SCHILDKRAUT, J. a A. B. NICKERSON. *Lockdown Drills: Connecting Research and Best Practices for School Administrators, Teachers, and Parents*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2022. s. 56.

¹⁵ KATSIYANNIS, A., et al. An Examination of US School Mass Shootings, 2017–2022: Findings and Implications. *Advances in Neurodevelopmental Disorders* [online]. 2022, roč. 7, s. 66–76.

¹⁶ WINCH, A. T., et al. An evaluation of completed and averted school shootings. *Frontiers in Public Health* [online]. 2024, roč. 11, čl. 1305286.

na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2023 výrazně posílily pozornost věnovanou ochraně vzdělávacích institucí.¹⁷

Při přípravě školy na útok aktivního střelce je nutné brát v úvahu i psychické dopady nácviků. ELSHERIEF et al.¹⁸ zjistili, že po cvičeních aktivního střelce vzrostly indikátory úzkosti a stresu u žáků o 39–42 %, což znamená, že příprava musí být věkově přiměřená, citlivě komunikovaná a zaměřená na praktické zvládnutí situace bez zbytečné dramatizace.

Přehled mimořádných událostí ve školním prostředí ukazuje, že účinná prevence nespočívá v absolutním vyloučení rizika, ale ve snížení zranitelnosti, včasném zachycení varovných signálů a schopnosti školy rychle a koordinovaně reagovat.¹⁹

¹⁷ HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 87.

¹⁸ ELSHERIEF, M., et al. Impacts of school shooter drills on the psychological well-being of American K-12 school communities: a social media study. *Humanities and Social Sciences Communications* [online]. 2021, roč. 8, čl. 315.

¹⁹ WINCH, A. T., et al. An evaluation of completed and averted school shootings. *Frontiers in Public Health* [online]. 2024, roč. 11, čl. 1305286.

3 Vymezení základních pojmů

Účinná příprava školy na závažné bezpečnostní incidenty vyžaduje terminologickou přesnost, protože volba pojmů přímo ovlivňuje způsob plánování opatření, komunikaci se složkami IZS i porozumění zaměstnanců. Kapitola proto vymezuje klíčové pojmy aktivní střelec, amok a měkký cíl, objasňuje jejich vzájemné vztahy a ukazuje, proč je pro provozní potřeby Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech nejvhodnější pracovní kategorií pojem aktivní střelec.

3.1 Aktivní střelec

Pojem aktivní střelec je v bezpečnostní praxi používán pro situaci, v níž pachatel aktuálně útočí nebo se bezprostředně pokouší útočit na osoby v prostoru s přítomností dalších lidí. Federální úřad FBI užívá pracovní vymezení jako jeden nebo více jednotlivců aktivně zapojených do zabíjení nebo pokusu o zabití lidí v obydleném území, přičemž definice předpokládá probíhající, dynamický a zpravidla střelnou zbraní vedený útok. Česká typová činnost STČ 14/IZS AMOK – útok aktivního střelce vymezuje aktivního střelce jako nebezpečného pachatele, jehož cílem bývá usmrtit nebo zranit co největší počet osob bez pevného vzorce výběru obětí. Pro školské prostředí je podstatné, že rozhodující není pouze druh použité zbraně, nýbrž především rychlost děje, vysoká koncentrace osob a nutnost okamžité reakce školy, policie a dalších složek IZS.^{20,21}

Typický průběh útoku lze pro účely prevence rozdělit do čtyř fází: příprava, zahájení, eskalace a ukončení. V přípravné fázi pachatel často prochází osobní krizí, vyhledává inspiraci předchozími útoky a někdy sděluje své úmysly okolí.²² PETERSON et al.²³ ve studii 170 pachatelů veřejných masových střelb v USA z let 1966–2019 zjistili, že téměř polovina pachatelů před útokem komunikovala záměr ublížit, tedy vykazovala jev označovaný jako leakage. Zahájení útoku je spojeno s překvapením a snahou maximalizovat počet obětí; eskalace probíhá v řádu minut a je ovlivněna dostupností obětí, odporem nebo zásahem policie. Ukončení může nastat eliminací pachatele, jeho zadržením, sebevraždou nebo útekem.

²⁰ FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. *Active Shooter Incidents in the United States in 2023* [online]. Washington, D.C.: FBI, 2024. s. 6-8.

²¹ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *AMOK – útok aktivního střelce: STČ 14/IZS* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2019. s. 18-20.

²² HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 105.

²³ PETERSON, J., et al. Communication of Intent to Do Harm Preceding Mass Public Shootings in the United States, 1966 to 2019. *JAMA Network Open* [online]. 2021, roč. 4, č. 11, e2133073.

FBI ve zprávě za rok 2023 označila 48 střelb v USA za incidenty aktivního střelce s celkem 244 obětmi, přičemž tři incidenty se odehrály ve vzdělávacích objektech.²⁴ KATSIYANNIS et al.²⁵ analyzovali školní masové střelby v USA v letech 2017–2022 a upozornili na vazbu pachatelů ke škole, dostupnost zbraní a výskyt varovných signálů před útokem. Motivace pachatelů přitom nelze redukovat pouze na duševní onemocnění. BRUCATO et al.²⁶ v analýze 1 725 celosvětových případů masové vraždy zjistili, že psychóza představovala primární motivační faktor pouze v 9,6 % případů, zatímco 57,86 % incidentů bylo impulzivních a emočně podmíněných. WINCH et al.²⁷ ve studii 165 dokončených a odvrácených školních střelb ukázali, že leakage a suicidální motivy pomáhají odlišovat dokončené a odvrácené události a že hlášení varovných informací vrstevníky hraje významnou roli. Pro školu z toho vyplývá potřeba rozvíjet systém včasného zachycení rizikového chování, důvěryhodné oznamovací kanály a spolupráci s policií a školním poradenským pracovištěm.

3.2 Amok a jeho vztah k pojmu aktivní střelec

Pojem amok má historický původ v popisech náhlého záchvatu vražedného běsnění spojovaného s oblastí Malajského poloostrova. EYTAN²⁸ popisuje „running amok” jako jev, který byl po řadu desetiletí chápán jako kulturně vázaný syndrom, ale od poslední čtvrtiny 20. století se v odborné literatuře objevují jeho paralely s moderními masovými střelbami. Psychologicky je amok spojován s hněvem, pocitem ponížení, sociální izolací nebo prožitkem osobního zhroucení, nejde o samostatné právní vymezení, nýbrž o popisný a historicky zatížený pojem.

V české bezpečnostní praxi se výraz AMOK udržel především jako název typové činnosti IZS pro útok aktivního střelce, nikoli jako klinická diagnóza nebo jednotná kriminologická kategorie.²⁹

²⁴ BRUCATO, G., et al. An Analysis of Motivating Factors in 1,725 Worldwide Cases of Mass Murder Between 1900–2019. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* [online]. 2023, roč. 34, č. 2, s. 261–274.

²⁵ KATSIYANNIS, A., et al. An Examination of US School Mass Shootings, 2017–2022: Findings and Implications. *Advances in Neurodevelopmental Disorders* [online]. 2022, roč. 7, s. 66–76.

²⁶ BRUCATO, G., et al. An Analysis of Motivating Factors in 1,725 Worldwide Cases of Mass Murder Between 1900–2019. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* [online]. 2023, roč. 34, č. 2, s. 261–274.

²⁷ WINCH, A. T., et al. An evaluation of completed and averted school shootings. *Frontiers in Public Health* [online]. 2024, roč. 11, čl. 1305286.

²⁸ EYTAN, A. From running amok to mass shootings: a psychopathological perspective. *Revue Médicale Suisse* [online]. 2019, roč. 15, č. 663, s. 1671–1674.

²⁹ HRADIL, J., et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2018. s. 76.

Vztah pojmů amok a aktivní střelec lze chápat jako částečný překryv, nikoli jako úplnou shodu. Amok označuje spíše psychologicko-kriminologický obraz krajního násilného jednání, zatímco aktivní střelec je operační pojem pro řízení zásahu a bezpečnostní přípravu. Z pohledu školy je přesnější používat pojem aktivní střelec při plánování režimových a taktických opatření, zatímco pojem amok může sloužit k vysvětlení psychologické dynamiky a zdánlivé náhlosti incidentu.³⁰ BRUCATO et al.³¹ přitom upozorňují, že nejčastějšími motivačními rámci nejsou izolovaná psychóza, ale emoční rozvrat po negativních životních událostech, žárlivost nebo explozivní hněv po konfliktu. Pachatelé tedy často procházejí sledovatelnou krizovou dráhou, která se může projevovat kombinací sociální izolace, zájmu o předchozí útočníky, vyhrožování, zhoršení školního fungování a dostupnosti zbraní.

S pojmem amok souvisejí také kategorie mass shooter, mass murderer a spree killer. Mass shooter je pachatel masové střelby s větším počtem obětí, mass murderer je širší pojem bez ohledu na použitý prostředek. Spree killer, nověji označovaný jako rapid sequence homicide offender, zabíjí více osob v krátké časové sekvenci na více místech.³² YAKSIC³³ na základě komparativní analýzy 60 sériových vrahů ukázal, že hranice mezi těmito kategoriemi nejsou ostré a že skupiny sdílejí některé motivy i vzorce jednání. Pro bezpečnostní plán školy je podstatné, že terminologické odlišnosti nesmějí zastínit praktickou otázku, zda chování osoby vytváří bezprostřední riziko ozbrojeného útoku vůči žákům, zaměstnancům nebo návštěvníkům školy.

Takový postup odpovídá české bezpečnostní terminologii a současně zajišťuje, aby školní personál nerozuměl incidentu pouze jako náhlému nepředvídatelnému záchvatu, ale jako události, které lze v některých případech předcházet kombinací včasné identifikace rizikového chování, technického zabezpečení a spolupráce s Policií ČR.³⁴

³⁰ EYTAN, A. From running amok to mass shootings: a psychopathological perspective. *Revue Médicale Suisse* [online]. 2019, roč. 15, č. 663, s. 1671–1674.

³¹ BRUCATO, G., et al. An Analysis of Motivating Factors in 1,725 Worldwide Cases of Mass Murder Between 1900–2019. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* [online]. 2023, roč. 34, č. 2, s. 261–274.

³² HRADIL, J., et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2018. s. 84.

³³ YAKSIC, E. Moving past sporadic eruptions, discursive killing, and running amok: recognizing the convergence of the serial and spree killer. *Journal of Criminal Psychology* [online]. 2019, roč. 9, č. 3, s. 138–146.

³⁴ SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. s. 69.

3.3 Měkký cíl – podrobnější vymezení a kategorizace

Pojem měkký cíl označuje objekt, prostor nebo akci, kde se často nachází vyšší počet osob a současně chybí nebo je jen nízká úroveň zabezpečení proti násilným útokům. Ochrana měkkých cílů se zaměřuje na ochranu života a zdraví lidí a není omezena pouze na terorismus. Základní škola je měkkým cílem nejen kvůli počtu přítomných osob, ale také kvůli přítomnosti dětí, otevřenosti vůči rodičům a veřejnosti a omezené možnosti uplatnit přísný kontrolní režim.³⁵ KUBALOVÁ, ĎURICA a SKÝPALOVÁ³⁶ propojují ochranu měkkých cílů s konceptem CPTED, tedy prevencí kriminality prostřednictvím úprav fyzického a sociálního prostředí. Pro školu to znamená, že zranitelnost nevzniká pouze absencí kamer nebo zámků, ale také nepřehledností vstupů, slabou kontrolou návštěv, chybějícím nácvikem a nevhodným uspořádáním prostoru.

Míru zranitelnosti měkkého cíle lze pracovně vyjádřit jako nízkou, střední, vysokou až kritickou, přičemž rozhodující je kombinace hrozby, dostupnosti cíle a schopnosti objektu následky útoku zmírnit. Správné vyhodnocení ohroženosti je základním pilířem kvalitního bezpečnostního systému. U školy bude vysoká zranitelnost typicky spojena s volně přístupným vstupem, předvídatelnými časy pohybu žáků, nedostatečnou možností uzamčení tříd nebo slabou koordinací personálu. Nízká zranitelnost neznamena absolutní bezpečí, ale stav, kdy škola zná svá rizika, má přiměřená opatření, připravený bezpečnostní plán a funkční vazbu na složky IZS.³⁷

Mezi měkké cíle jsou řazeny školy, zdravotnická zařízení, obchodní centra, kulturní a sportovní akce nebo dopravní uzly. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020, přijatá usnesením vlády č. 293 ze dne 19. dubna 2017, vytvořila národní systém ochrany schopný pružně reagovat na aktuální hrozby. MINISTERSTVO VNITRA ČR a CENTRUM PROTI TERORISMU A HYBRIDNÍM HROZBÁM³⁸ uvádí, že její principy zůstávají aktuální a jsou promítány do akčních plánů boje proti terorismu. Pro školu z toho vyplývá, že ochrana měkkého cíle není jednorázovým

³⁵ SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. s. 80.

³⁶ KUBALOVÁ, K., J. ĎURICA a E. SKÝPALOVÁ. Protection of soft targets in correlation with the CPTED concept. *Transportation Research Procedia* [online]. 2023, roč. 74, s. 1374–1381.

³⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČR a CENTRUM PROTI TERORISMU A HYBRIDNÍM HROZBÁM. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2025. s. 10-15.

³⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR a CENTRUM PROTI TERORISMU A HYBRIDNÍM HROZBÁM. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2025. s. 17.

technickým opatřením, ale dlouhodobým cyklem analýzy, plánování, školení a aktualizace postupů.

BOOTH, CHMUTINA A BOSHER³⁹ na základě 42 hloubkových rozhovorů s policejními poradci a odborníky na plánování veřejných míst zjistili, že bezpečnostní hlediska bývají do návrhu a správy veřejných prostor začleňována nedostatečně a často pozdě. Dále ukázali, že ochranná bezpečnostní doporučení nemusejí vždy odpovídat praktickým potřebám bezpečnostních manažerů, pokud nejsou přizpůsobena konkrétnímu prostředí.

U základní školy to znamená, že kategorizace objektu jako měkkého cíle musí být převedena do konkrétních, provozně zvládnutelných opatření, která neparalyzují vzdělávání, ale zvyšují schopnost školy rozpoznat hrozbu, zpomalit pachatele, ochránit žáky a předat přesné informace zasahujícím složkám.⁴⁰

³⁹ BOOTH, A., K. CHMUTINA a L. BOSHER. Protecting crowded places: Challenges and drivers to implementing protective security measures in the built environment. *Cities* [online]. 2020, roč. 107, čl. 102891.

⁴⁰ SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. s. 106.

4 Role klíčových subjektů při prevenci a řešení útoku aktivního střelce

Účinná ochrana školy před útokem aktivního střelce není záležitostí jediného subjektu, ale výsledkem spolupráce vedení školy, pedagogických pracovníků, policie a složek integrovaného záchranného systému. Každý z těchto subjektů plní v systému prevence a reakce odlišnou, avšak vzájemně provázanou roli, jejíž naplnění předpokládá jasně stanovené odpovědnosti, pravidelnou přípravu a funkční komunikaci. Následující podkapitoly popisují konkrétní úkoly a povinnosti jednotlivých aktérů v celém procesu od rozpoznání varovných signálů až po koordinovaný zásah v průběhu incidentu.

4.1 Vedení školy a pedagogičtí pracovníci

Vedení školy je v prevenci a řešení útoku aktivního střelce základním organizačním článkem, protože nastavuje režim vstupu, vnitřní pravidla, krizovou dokumentaci, proškolení zaměstnanců a komunikaci se žáky i zákonnými zástupci.⁴¹ Tato odpovědnost vychází také ze školského zákona, podle něhož jsou školy povinny vytvářet podmínky pro zdravý vývoj žáků, předcházet rizikovým jevům a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při vzdělávání a souvisejících činnostech podle § 29 odst. 1 a § 29 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.⁴²

V praxi to znamená, že ředitel školy nemůže spoléhat pouze na obecné proklamace o bezpečnosti, ale musí zajistit konkrétní a srozumitelné postupy pro různé krizové scénáře. Krizový plán má určit, kdo volá tísňovou linku, kdo předává informace třídám, kdo komunikuje s policií, kde jsou bezpečné únikové a úkrytové varianty a jak se postupuje vůči žákům se specifickými potřebami.⁴³ Ochrana školy jako měkkého cíle má být kombinací organizačních, režimových, technických a personálních opatření, protože izolované technické zabezpečení bez připravených zaměstnanců nezajišťuje dostatečnou reakční schopnost.⁴⁴

Pedagogičtí pracovníci jsou při incidentu prvními dospělými osobami, které mají přímý kontakt se žáky, a proto musí znát základní zásady rychlého vyhodnocení situace,

⁴¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Základy ochrany měkkých cílů: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 12.

⁴² ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004.

⁴³ TIMM, P. *School Security: How to Build and Strengthen a School Safety Program*. 2. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2021. s. 183-184.

⁴⁴ APELTAUER, T., Z. DUFEK, B. VANGELI, J. ROSENKRANZ a M. HROMADA. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 67.

ukrytí, evakuace a předávání informací. Jejich role však nespočívá jen v reakci na již probíhající útok, ale také ve včasné zachycení varovných signálů, jako jsou výhrůžky, izolace, zájem o násilí, zveřejňování rizikového obsahu nebo náhlé změny chování.⁴⁵ Tyto signály musí být vyhodnocovány odborně, bez zlehčování i bez neodůvodněného stigmatizování žáků, a to ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a podle závažnosti také s policií.⁴⁶

Nácviky a školení mají být vedeny přiměřeně věku žáků a nesmějí mít podobu šokové simulace násilí.⁴⁷ DICKSON a VARGO⁴⁸ sledovali 32 dětí v mateřské třídě a zjistili, že k osvojení přibližně 80 % lockdown kroků bylo třeba pět až sedm tréninkových sezení, z těchto poznatků vyplývá, že nácvik má být opakovaný, klidný, vysvětlený a doplněný vyhodnocením, nikoli založený na vyvolávání strachu.

4.2 Integrovaný záchranný systém a jeho složky

Integrovaný záchranný systém představuje právní a organizační rámec pro situace, kdy mimořádnou událost nelze zvládnout činností jediného subjektu. Podle § 2 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb. je IZS koordinovaným postupem jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích, podle § 2 písm. b) je mimořádnou událostí škodlivé působení sil a jevů vyvolané mimo jiné činností člověka, které ohrožuje život, zdraví nebo majetek.⁴⁹ Útok aktivního střelce ve škole proto naplňuje znaky mimořádné události, protože vyžaduje policejní zákrok, zdravotnickou pomoc, evakuaci a koordinovanou ochranu dalších osob.⁵⁰

Základními složkami IZS jsou podle § 4 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb. Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České

⁴⁵ LANGMAN, P. *Warning Signs: Identifying School Shooters Before They Strike*. Allentown: Langman Psychological Associates, 2021. s. 267-270.

⁴⁶ CALHOUN, F. S. a S. W. WESTON. *Threat Assessment and Management Strategies: Identifying the Howlers and Hunters*. 2. vyd. Boca Raton: CRC Press, 2016. s. 142.

⁴⁷ NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, ENGINEERING, AND MEDICINE. *School Active Shooter Drills: Mitigating Risks to Mental, Emotional, and Behavioral Health* [online]. Washington, DC: The National Academies Press, 2025. s. 48.

⁴⁸ DICKSON, M. J. a K. K. VARGO. Training kindergarten students lockdown drill procedures using behavioral skills training. *Journal of Applied Behavior Analysis* [online]. 2017, roč. 50, č. 2, s. 407-412.

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

⁵⁰ HRADIL, J., et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2018. s. 98.

republiky.⁵¹ U útoku aktivního střelce má každá složka odlišný, ale vzájemně navazující úkol: policie zastavuje pachatele a zajišťuje prostor, zdravotnická záchranná služba třídí a ošetřuje zraněné a hasiči podporují evakuaci, logistiku, technické otevření prostor a organizaci zásahu. Účinnost systému závisí na rychlém sdílení informací a respektování příkazů velitele zásahu.⁵²

Pro školu je v prvních minutách zásadní předat operačnímu středisku přesné údaje o místě útoku, směru pohybu pachatele, zbraní, počtu zraněných, uzamčených třídách a bezpečných přístupových trasách.⁵³ Operační a informační střediska IZS jsou podle § 5 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb. stálými orgány koordinace a podle § 5 odst. 2 zabezpečují zejména příjem a vyhodnocení informací, vyrozumění složek a podporu jejich součinnosti. Pokud škola předem připraví plány budovy, kontakty na odpovědné osoby a základní informace o počtech žáků, usnadní tím orientaci složek v objektu a zkrátí čas potřebný k zásahu.⁵⁴

Společná připravenost IZS a školy nemá být omezena na formální dokumentaci, ale má zahrnovat konzultace, bezpečnostní prohlídky, ověření příjezdových tras, nastavení shromaždiště evakuovaných osob a nácvik předávání informací.⁵⁵ Odborné zdroje k aktivním střeleckým incidentům zdůrazňují, že samotné zastavení útočníka ještě neznamená ukončení ohrožení, protože přežití zraněných závisí také na rychlém třídění, kontrole krvácení a bezpečném transportu. Proto je vhodné, aby škola v krizovém plánu rozlišovala první reakci zaměstnanců, příjezd policie, následný vstup zdravotníků a hasičů i komunikaci s rodiči a veřejností.⁵⁶

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

⁵² VILÁŠEK, J. a J. FUS. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2023. s. 185.

⁵³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Základy ochrany měkkých cílů: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 16.

⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

⁵⁵ NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, ENGINEERING, AND MEDICINE. *School Active Shooter Drills: Mitigating Risks to Mental, Emotional, and Behavioral Health* [online]. Washington, DC: The National Academies Press, 2025. s. 94.

⁵⁶ HYDERKHAN, S. *Active Shooter Response Training: Lone Wolf to Coordinated Attacks*. 2. vyd. London: Routledge, 2020. s. 58.

4.3 Policie České republiky a její role při zásahu

Policie České republiky má při útoku aktivního střelce ve škole nezastupitelnou roli, protože je primární složkou určenou k zastavení ozbrojeného pachatele.⁵⁷ Podle § 2 zákona č. 273/2008 Sb. policie slouží veřejnosti, chrání bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek, předchází trestné činnosti a plní úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti. V situaci probíhajícího útoku se tato obecná úloha konkretizuje do okamžité ochrany života žáků a zaměstnanců, tedy do rychlého vyhledání a eliminace zdroje bezprostředního nebezpečí.⁵⁸

Právní základ aktivního policejního zákroku vyplývá z § 10 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., podle něhož je policista ve službě povinen při ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti provést úkon nebo přijmout opatření k odstranění ohrožení. Podle § 10 odst. 2 se tato povinnost vztahuje na policistu i mimo službu, pokud je bezprostředně ohrožen život, zdraví, svoboda osob nebo majetek. Policie je zároveň základní složkou IZS a podle § 20 zákona č. 273/2008 Sb. se připravuje na řešení mimořádných událostí a podílí se na záchranných a likvidačních pracích, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky.⁵⁹

Taktická reakce policie je založena na tom, že první dostupné hlídky nesmějí při pokračujícím útoku pasivně čekat na specializované jednotky, ale mají postupovat k útočnickovi, zastavit jeho činnost a vytvořit podmínky pro záchranu raněných.⁶⁰ Prvosledové hlídky jsou pro tento účel významné, protože spojují rychlou dostupnost s výcvikem a vybavením pro vysoce rizikové incidenty v měkkých cílech. Škola proto musí policii umožnit rychlou orientaci v objektu, například znalostí vstupů, plánem budovy, informací o posledním výskytu pachatele a jasně určenou kontaktní osobou.⁶¹

Preventivní působení policie je pro školu stejně důležité jako samotný zásah. Projekt Policie ČR „Ozbrojený útočník ve škole“ využívá metodické filmy a školení k tomu, aby pracovníci škol porozuměli základním zásadám reakce na útok ozbrojené nebo agresivní osoby, zejména postupu „Uteč – Skryj se – Bojuj“.⁶² Tento postup

⁵⁷ HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 52.

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008.

⁵⁹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008.

⁶⁰ HYDERKHAN, S. *Active Shooter Response Training: Lone Wolf to Coordinated Attacks*. 2. vyd. London: Routledge, 2020. s. 63.

⁶¹ HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 139.

⁶² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Projekt Ozbrojený útočník ve škole – metodické filmy* [online]. 2018.

vyjadřuje, že pokud je bezpečný únik možný, má mít přednost evakuace, pokud možný není, následuje ukrytí, zabarikádování a ztišení, fyzická obrana je krajní možností při bezprostředním ohrožení života. Dlouhodobá spolupráce školy s policií proto zahrnuje prevenci, bezpečnostní audit, konzultace krizového plánu, nácvik komunikace i následné vyhodnocení cvičení.⁶³

⁶³ SCHWEIT, K. *Stop the Killing: How to End the Mass Shooting Crisis*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2021. s. 162-163.

5 Právní rámec a současné možnosti ochrany školských zařízení

Ochrana školských zařízení v České republice je ukotvena v soustavě právních předpisů, metodických dokumentů a technických norem, které společně vymezují povinnosti školy jako vzdělávací instituce i jako zaměstnavatele. Právní rámec přitom nepředstavuje cíl sám o sobě, ale východisko pro tvorbu konkrétních organizačních, personálních a technických opatření odpovídajících reálnému riziku daného objektu. Následující podkapitoly analyzují relevantní legislativu a navazující opatření s přímou vazbou na podmínky Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech.

5.1 Právní rámec ochrany školských zařízení v České republice

Právní rámec ochrany školských zařízení v České republice vychází z povinnosti školy vytvářet bezpečné prostředí pro vzdělávání, nikoliv pouze z pořizování jednotlivých bezpečnostních prostředků. Školský zákon stanoví, že školy jsou při vzdělávání povinny přihlížet k základním potřebám žáků, vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a předcházet sociálně patologickým jevům podle § 29 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. Zároveň musí zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a poskytovat jim nezbytné bezpečnostní informace podle § 29 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.⁶⁴ V podmínkách Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech to znamená začlenit ochranu proti aktivnímu střelci do školního řádu, krizové dokumentace, prevence rizik a informování žáků. KOVAŘÍKOVÁ⁶⁵ uvádí, že krizové situace ve škole vyžadují připravené postupy, jasné odpovědnosti a praktickou práci s pedagogickým sborem.

Na školu jako zaměstnavatele dopadá také zákoník práce. Zaměstnavatel je povinen zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví podle § 101 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. Dále musí vytvářet bezpečné pracovní prostředí a přijímat opatření k předcházení rizikům podle § 102 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. Zaměstnancům musí zajistit školení o právních a ostatních předpisech k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci podle § 103

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004.

⁶⁵ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 68.

odst. 1 písm. f) zákona č. 262/2006 Sb.⁶⁶ Funkční školní bezpečnostní program musí spojovat prevenci, plánování, školení, kontrolu vstupu a vyhodnocování incidentů.⁶⁷

Při mimořádné události s násilným útočníkem vstupuje do ochrany školy integrovaný záchranný systém. Zákon č. 239/2000 Sb. jej vymezuje jako koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích podle § 2 písm. a) zákona č. 239/2000 Sb. Mezi základní složky patří hasiči, jednotky požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky podle § 4 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb.⁶⁸

Policie České republiky má chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek podle § 2 zákona č. 273/2008 Sb., zákon jí současně umožňuje spolupracovat s právníky a fyzickými osobami podle § 14 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb.⁶⁹ Policejní oprávnění je třeba chápat nejen jako represivní, ale také jako preventivní nástroj ochrany osob a majetku.⁷⁰

Metodické dokumenty doplňují právní předpisy o praktické požadavky na ochranu měkkých cílů, mezi které školy typově patří. Ministerstvo vnitra vymezuje ochranu měkkých cílů jako proces založený na identifikaci chráněných zájmů, posouzení hrozeb, analýze zranitelností a výběru opatření odpovídajících reálnému riziku.⁷¹ U měkkých cílů je klíčová kombinace organizačních, režimových, technických a personálních opatření, protože otevřenost prostoru nelze zcela odstranit bez omezení jeho základní společenské funkce.⁷² Výsledky National Academies ukazují, že bezpečnost škol je účinnější, pokud je pojata jako propojení prevence, ochrany, připravenosti, reakce a obnovy po události, nikoliv jako soubor izolovaných nácviků nebo technologií.⁷³

⁶⁶ ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006.

⁶⁷ TIMM, P. *School Security: How to Build and Strengthen a School Safety Program*. 2. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2021. s. 196.

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

⁶⁹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008.

⁷⁰ ŠTEINBACH, M., et al. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 469.

⁷¹ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Základy ochrany měkkých cílů: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 18.

⁷² APELTAUER, T., Z. DUFEK, B. VANGELI, J. ROSENKRANZ a M. HROMADA. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. s. 85.

⁷³ NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, ENGINEERING, AND MEDICINE. *School Active Shooter Drills: Mitigating Risks to Mental, Emotional, and Behavioral Health* [online]. Washington, DC: The National Academies Press, 2025. s. 124.

5.2 Organizační a personální opatření

Organizační a personální opatření určují, jak se školní komunita chová před incidentem, v jeho průběhu i po jeho ukončení. Krizový plán školy by měl vymezovat odpovědnosti vedení, pedagogických a nepedagogických pracovníků, způsob vyhlášení poplachu, postup uzamčení nebo evakuace, komunikaci s tísňovými linkami a informování rodičů. KOVAŘÍKOVÁ⁷⁴ uvádí, že krizová připravenost škol vyžaduje srozumitelné a opakovaně procvičované postupy, protože zaměstnanci musí být schopni jednat i pod časovým tlakem a při nedostatku informací. Reakce na aktivního útočníka má být založena na jednoduchých rozhodovacích pravidlech, jelikož složité instrukce se při stresu hůře vybavují.⁷⁵ V praxi základní školy proto nestačí formálně zpracovaný dokument, krizový plán musí být převeden do konkrétních rolí, komunikačních signálů a školení přiměřených věku žáků.⁷⁶

Důležitým nástrojem organizační připravenosti jsou nácviky typu lockdown drill, jejichž smyslem je naučit školu rychle uzamknout prostory, ztišit provoz, ukrýt se mimo zorné pole útočníka a vyčkat na pokyny policie.⁷⁷ DICKSON a VARGO⁷⁸ pracovali s předškolními dětmi v jedné texaské základní škole a na základě opakovaných pozorovaných nácviků zjistili, že děti potřebovaly pět až sedm tréninkových jednotek k dosažení přibližně osmdesátiprocentního zvládnutí požadovaných kroků. SCHILDKRAUT a NICKERSON⁷⁹ hodnotili standardizovaný program v rozsáhlém městském školním okrese a zjistili, že podíl tříd s úplnou shodou s postupem vzrostl po jednom školení z 27,7 % na 54,4 %, což potvrzuje přínos výcviku i limity jednorázové instruktáže.

Nácviky musí být vedeny tak, aby nezvyšovaly psychickou zátěž žáků a současně posilovaly jejich schopnost reagovat. National Academies konstatují, že empirická základna k dopadům aktivních střeleckých cvičení je metodologicky omezená, a proto je nutné rozlišovat mezi klidným nácvikem dovedností a realistickou

⁷⁴ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 73.

⁷⁵ HYDERKHAN, S. *Active Shooter Response Training: Lone Wolf to Coordinated Attacks*. 2. vyd. London: Routledge, 2020, s. 86.

⁷⁶ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 81.

⁷⁷ KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020, s. 89-90.

⁷⁸ DICKSON, M. J. a K. K. VARGO. Training kindergarten students lockdown drill procedures using behavioral skills training. *Journal of Applied Behavior Analysis* [online]. 2017, roč. 50, č. 2, s. 407–412.

⁷⁹ SCHILDKRAUT, J. a A. B. NICKERSON. *Lockdown Drills: Connecting Research and Best Practices for School Administrators, Teachers, and Parents*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2022. s. 83..

simulací násilí, která může zvyšovat strach nebo úzkost.⁸⁰ SCHILDKRAUT a NICKERSON⁸¹ doporučují, aby škola předem informovala zaměstnance i žáky, nevyužívala překvapivé prvky, zvuky střelby ani maskované figuranty a po nácviku provedla věcné vyhodnocení.

Pro Základní školu Jižní předměstí v Rokycanech je proto vhodnější pravidelný, klidně vedený a pedagogicky vysvětlený nácvik základních postupů než šoková simulace.

Personální prevence zahrnuje také včasné rozpoznávání varovných signálů a nastavení kanálů pro oznámení rizikového chování. Pachatelé před útokem často vykazují varovné projevy, například vyhrožování, fascinaci předchozími útoky, únik plánů nebo výrazné zhoršení psychického a sociálního fungování.⁸² PETERSON et al.⁸³ na základě databáze masových střelb upozorňují, že prevence vyžaduje propojení bezpečnostního přístupu s podporou duševního zdraví, protože u řady pachatelů se před útokem objevuje osobní krize, izolace a předchozí trauma.

CALHOUN a WESTON⁸⁴ rozlišují mezi osobami, které pouze ventilují hrozby, a osobami, které se přibližují k realizaci násilného plánu, a proto doporučují strukturované posuzování hrozeb místo intuitivního hodnocení výroků.

5.3 Technická a fyzická opatření

Technická a fyzická opatření tvoří podpůrnou vrstvu ochrany, jejímž účelem je snížit dostupnost objektu pro neoprávněnou osobu, zpomalit postup útočníka a získat čas pro ukrytí žáků i příjezd zasahujících složek. Účinná fyzická bezpečnost je založena na principu vrstev, tedy na kombinaci perimetru, kontroly vstupu, dohledu, detekce, mechanických zábran a organizačních pravidel.⁸⁵ Zabezpečení vstupů musí být spojeno s každodenním režimem školy, protože i kvalitní dveře nebo kamery selhávají, pokud

⁸⁰ NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, ENGINEERING, AND MEDICINE. *School Active Shooter Drills: Mitigating Risks to Mental, Emotional, and Behavioral Health* [online]. Washington, DC: The National Academies Press, 2025. s. 162.

⁸¹ SCHILDKRAUT, J. a A. B. NICKERSON. *Lockdown Drills: Connecting Research and Best Practices for School Administrators, Teachers, and Parents*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2022. s. 138.

⁸² LANGMAN, P. *Warning Signs: Identifying School Shooters Before They Strike*. Allentown: Langman Psychological Associates, 2021. s. 293.

⁸³ PETERSON, J., et al. Communication of Intent to Do Harm Preceding Mass Public Shootings in the United States, 1966 to 2019. *JAMA Network Open* [online]. 2021, roč. 4, č. 11, e2133073.

⁸⁴ CALHOUN, F. S. a S. W. WESTON. *Threat Assessment and Management Strategies: Identifying the Howlers and Hunters*. 2. vyd. Boca Raton: CRC Press, 2016. s. 180.

⁸⁵ FENNELLY, L. J. (ed.). *Handbook of Loss Prevention and Crime Prevention*. 6. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2020. s. 186.

zaměstnanci pouštějí neověřené návštěvníky nebo nechávají vstupy otevřené.⁸⁶ Základní škola by proto měla technická opatření hodnotit podle toho, zda podporují jednoduchý a personálně zvládnutelný režim pohybu osob.

Základním opatřením je řízený vstup do budovy, který může zahrnovat oplocení areálu, omezení počtu vstupních míst, videotelefon, čipový systém, návštěvní knihu, recepční režim a zřetelně označený hlavní vstup. Manuál bezpečné školy v návaznosti na ČSN 73 4400 zdůrazňuje, že bezpečnost školy má být řešena při plánování, realizaci i užívání objektu, přičemž cílem je sladit stavební, technické a provozní prvky do jednoho řízeného systému.⁸⁷ Ministerstvo vnitra při zveřejnění ČSN 73 4400 uvádí, že norma se věnuje prevenci kriminality a řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení.⁸⁸ BARAN, ROST a HAMŘÍK⁸⁹ posuzovali zabezpečení škol proti teroristickým útokům a jejich výsledky ukázaly, že slabým místem bývá zejména kombinace otevřených vstupů, nedostatečné kontroly návštěv a nejednotného režimu pohybu osob.

Kamerové systémy, poplachové prvky, panic tlačítka a školní rozhlas mají význam zejména tehdy, pokud jsou integrovány do předem stanovené reakce. FENNELLY⁹⁰ uvádí, že CCTV plní především funkci detekční, dokumentační a podpůrnou, ale samo o sobě pachatele nezastaví, pokud není napojeno na odpovědnou obsluhu a reakční postup. National Academies shrnují, že mezi běžná školní bezpečnostní opatření patří kontrolovaný vstup, dveřní zámky, kamery, detektory kovů, bezpečnostní personál a nácviky, přičemž jejich účinnost závisí na kontextu a důkazní základna se u jednotlivých opatření liší.⁹¹ Pro českou základní školu je proto vhodné chápat panic tlačítko nebo kamerový systém jako součást řetězce včasného varování, nikoliv jako samostatné řešení hrozby aktivního střelce.

⁸⁶ TIMM, P. *School Security: How to Build and Strengthen a School Safety Program*. 2. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2021, s. 221.

⁸⁷ SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. s. 147.

⁸⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Základy ochrany měkkých cílů: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. s. 27.

⁸⁹ BARAN, T., M. ROST a Z. HAMŘÍK. Assessing the Security of Schools Against Terrorist Attacks. *Safety* [online]. 2021, roč. 7, č. 1, čl. 13

⁹⁰ FENNELLY, L. J. (ed.). *Handbook of Loss Prevention and Crime Prevention*. 6. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2020. s. 273.

⁹¹ NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, ENGINEERING, AND MEDICINE. *School Active Shooter Drills: Mitigating Risks to Mental, Emotional, and Behavioral Health* [online]. Washington, DC: The National Academies Press, 2025. s. 183.

Zahraniční zkušenosti jsou pro české školy využitelné zejména v logice vrstvené ochrany, pravidelného auditu a propojení techniky s chováním osob, nikoliv v mechanickém přebírání modelů ozbrojené školní ostrahy. Při rychlém útoku jednotlivce rozhoduje čas, dostupnost úkrytu, funkční komunikace a znalost postupů ze strany personálu.⁹² HRINKO⁹³ ve vztahu k ochraně měkkých cílů upozorňuje na význam prvosledových hlídek, které musí po příjezdu rychle lokalizovat útočníka, zastavit bezprostřední hrozbu a koordinovat další postup se složkami integrovaného záchranného systému.

V podmínkách Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech je proto nejvhodnější kombinovat přiměřené stavebně-technické zabezpečení, kontrolovaný vstup, školení zaměstnanců, pravidelné nácviky a předem navázanou spolupráci s Policií České republiky.

⁹² HYDERKHAN, S. *Active Shooter Response Training: Lone Wolf to Coordinated Attacks*. 2. vyd. London: Routledge, 2020. s. 113.

⁹³ HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 140.

6 Případová studie Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech

Tato kapitola navazuje na teoretická východiska předchozí části bakalářské práce a zaměřuje se na posouzení zabezpečení konkrétního školského zařízení. Vybraným objektem zkoumání je Základní škola Jižní předměstí v Rokycanech, která je v rámci této práce posuzována jako specifický typ měkkého cíle. Cílem případové studie je zhodnotit současnou úroveň bezpečnostních opatření školy, připravenost zaměstnanců na mimořádnou událost typu aktivní střelec a na základě zjištěných poznatků navrhnout opatření využitelná ve školní praxi.

Případová studie je zpracována na základě veřejně dostupných informací, osobního šetření ve škole, řízeného rozhovoru se zástupcem vedení školy, rozhovoru s vybraným pedagogickým pracovníkem a dotazníkového šetření mezi pedagogickými pracovníky. Osobní šetření bylo zaměřeno na obecné posouzení vstupního režimu, členitosti školního areálu a organizačního nastavení bezpečnostních opatření. Řízený rozhovor se zástupcem vedení školy sloužil ke zjištění pohledu vedení na bezpečnost školy, krizové postupy, školení zaměstnanců a spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na informovanost a subjektivní připravenost pedagogických pracovníků.

Z důvodu ochrany bezpečnosti školy nejsou v práci uváděny konkrétní citlivé informace o technickém zabezpečení objektu, přesném rozmístění bezpečnostních prvků ani konkrétní slabá místa školního areálu. Zjištění jsou proto zpracována obecně tak, aby bylo možné posoudit úroveň připravenosti školy, aniž by byla ohrožena její bezpečnost.

6.1 Charakteristika vybrané základní školy

Základní škola Jižní předměstí v Rokycanech je základní školou poskytující vzdělávání žákům prvního i druhého stupně. Škola sídlí na adrese Čechova 855, 337 01 Rokycany. Jedná se o kapacitně významné školské zařízení, které svou velikostí, počtem žáků, počtem zaměstnanců a rozsahem každodenního provozu představuje objekt s pravidelnou koncentrací většího počtu osob.

Podle údajů České školní inspekce je aktuální počet žáků školy 827, přičemž nejvyšší povolený počet žáků je 831. Z těchto údajů vyplývá, že škola pracuje téměř

na hranici své stanovené kapacity. Ve školním roce 2024/2025 měla škola podle výroční zprávy celkem 34 tříd, z toho 18 tříd na prvním stupni a 16 tříd na druhém stupni.

Pedagogický sbor školy tvořilo ve školním roce 2024/2025 celkem 86 pedagogických pracovníků. Z tohoto počtu bylo 34 třídních učitelů, 26 netřídních učitelů, 6 vychovatelek školní družiny a 20 asistentů pedagoga. Uvedený počet pracovníků odpovídá velikosti školy, počtu tříd i rozsahu poskytovaných vzdělávacích a podpůrných činností. Z hlediska bezpečnosti je počet zaměstnanců významný nejen pro organizaci výuky, ale také pro dohled nad žáky, kontrolu pohybu osob ve škole a schopnost reagovat na mimořádné situace.

Škola disponuje rozsáhlým prostorovým a materiálním zázemím. Podle výroční zprávy má 34 kmenových učeben, dvě učebny informatiky, jednu tělocvičnu, devět kabinetů, knihovnu, školní dílny a školní jídelnu umístěnou přímo v budově školy. Součástí zázemí je také sportovní areál s umělým povrchem a atletickým oválem, který je v současné době v rekonstrukci.

Škola je prostorově členitým školním areálem pavilonového typu. Učebny a další provozní části jsou rozmístěny ve více budovách v rámci jednoho areálu, což odpovídá rozsáhlejšímu prostorovému uspořádání školy. Pro účely této práce je proto škola charakterizována jako velký a členitý školní areál s více provozními částmi.

Z hlediska bezpečnosti je tato členitost významná, protože klade vyšší nároky na orientaci v objektu, kontrolu pohybu osob, dohled zaměstnanců a nastavení vnitřních krizových postupů. V rozsáhlejší školské areálu je důležité, aby zaměstnanci znali základní bezpečnostní pravidla, věděli, jak reagovat na mimořádnou událost, a byli schopni včas rozpoznat neobvyklou situaci nebo pohyb neznámé osoby ve škole.

Z hlediska tématu bakalářské práce je podstatné, že se ve škole každodenně pohybuje vysoký počet žáků, pedagogických pracovníků, asistentů pedagoga, zaměstnanců školní družiny, provozních pracovníků, zákonných zástupců, návštěv a dalších osob. Provoz školy je spojen s pravidelnými režimovými situacemi, jako jsou ranní příchody žáků, přestávky, přesuny mezi učebnami, odchody na oběd, provoz školní družiny a odpolední aktivity. Tyto skutečnosti zvyšují nároky na organizaci bezpečnostních opatření, vstupní režim a informovanost zaměstnanců.

Základní školu Jižní předměstí v Rokycanech lze s ohledem na počet žáků, počet zaměstnanců, charakter provozu, členitost školního areálu a otevřenost školního prostředí zařadit mezi tzv. měkké cíle. Škola nemůže být zcela uzavřeným objektem, protože musí plnit svou vzdělávací a výchovnou funkci. Zabezpečení proto musí být nastaveno přiměřeně tak, aby chránilo žáky, zaměstnance i další osoby pohybující se v objektu, ale současně nenarušovalo běžný chod školy.

6.2 Metodický postup vlastního šetření

Vlastní šetření bylo provedeno formou případové studie vybrané základní školy. Cílem šetření bylo získat poznatky o současné úrovni zabezpečení školy, o připravenosti zaměstnanců na mimořádnou událost typu aktivní střelec a o vnímání bezpečnosti ze strany pedagogických pracovníků.

Případová studie byla zvolena proto, že umožňuje podrobněji posoudit konkrétní školské zařízení v jeho reálných provozních podmínkách. Nejedná se tedy o plošné hodnocení škol v České republice, ale o zaměření na jednu vybranou základní školu. Výsledky šetření proto nelze zobecňovat na všechna školská zařízení, mohou však poskytnout orientační pohled na úroveň zabezpečení a připravenosti zkoumané školy.

Pro získání potřebných údajů byly využity tři hlavní metody. První metodou bylo osobní šetření ve škole, při kterém byl obecně posouzen charakter školního areálu, vstupní režim, pohyb osob a organizační opatření související s bezpečností. Osobní šetření bylo zaměřeno pouze na obecné zhodnocení provozu školy a nebyly při něm zaznamenávány konkrétní citlivé informace, které by mohly ohrozit bezpečnost objektu.

Druhou metodou byly řízené rozhovory s vybranými zaměstnanci školy. Jeden rozhovor byl veden se zástupcem vedení školy a byl zaměřen na celkové nastavení bezpečnostních opatření, krizové postupy, školení zaměstnanců, praktické nácviky, vstupní režim a spolupráci s Policií České republiky a dalšími složkami integrovaného záchranného systému. Další rozhovor byl veden s vybraným pedagogickým pracovníkem, metodikem prevence, a byl zaměřen především na osobní připravenost zaměstnanců, jejich informovanost a zkušenosti s bezpečnostními postupy školy.

Třetí metodou bylo anonymní dotazníkové šetření mezi pedagogickými pracovníky školy. Dotazník č. 1 byl vytvořen v elektronické podobě na serveru Survio a prostřednictvím ředitele školy byl rozeslán pedagogickým pracovníkům školy. Byl

zaměřen na zjištění informovanosti pedagogů, absolvovaných školení, zkušeností s praktickými nácviky, subjektivního pocitu připravenosti a hodnocení současné úrovně bezpečnosti školy. Dotazník neobsahoval otázky na konkrétní citlivé prvky zabezpečení objektu. Přesný odkaz na online dotazník je uveden níže.

Získaná data byla vyhodnocena kombinací kvalitativního a shrnutí a interpretace hlavních zjištění. Výsledky dotazníkového šetření byly vyhodnoceny podle četnosti odpovědí a následně slovně okomentovány s ohledem na cíl bakalářské práce.

Při zpracování výsledků byl kladen důraz na anonymitu respondentů a ochranu bezpečnosti školy. Respondenti nejsou v práci uváděni jménem a jsou označeni pouze obecně podle své role, například jako zástupce vedení školy nebo pedagogický pracovník. Z důvodu bezpečnosti nejsou v práci zveřejněny konkrétní technické detaily zabezpečení, přesné rozmístění bezpečnostních prvků ani konkrétní slabá místa objektu.

Výsledky vlastního šetření slouží jako podklad pro následné vyhodnocení silných a slabých stránek současného zabezpečení školy a pro návrh preventivních a organizačních opatření, která mohou přispět ke zvýšení připravenosti školy na mimořádnou událost typu aktivní střelec.

6.3 Osobní šetření ve škole

Osobní šetření bylo provedeno s cílem získat základní představu o běžném provozu školy a o tom, jak jsou v praxi nastavena vybraná organizační bezpečnostní opatření. Pozornost byla věnována zejména vstupu do školy, pohybu osob v objektu a celkovému fungování školy během běžného školního dne. Z důvodu bezpečnosti nejsou v práci uváděny konkrétní citlivé informace o zabezpečení objektu.

Z hlediska vstupního režimu bylo zjištěno, že škola je běžně uzavřena a vstup návštěv by měl probíhat prostřednictvím ohlášení. Návštěva by měla být předem domluvena nebo by se měla při příchodu ohlásit zvonkem. U vstupu se nachází vrátnice, kde je přítomen zaměstnanec školy, jehož úkolem je návštěvu zaznamenat, ověřit důvod jejího příchodu a případně ji nasměrovat nebo doprovodit na požadované místo.

Hlavní vstup do školy slouží jako běžný vstup pro žáky, zaměstnance i návštěvy. Podle zjištěných informací jsou ostatní vstupy do školy za běžného provozu uzamčeny a využívány pouze ve specifických situacích, například v minulosti při mimořádných hygienických opatřeních v období epidemie covid-19. Soustředění běžného provozu do

jednoho vstupu může být z bezpečnostního hlediska výhodné, protože umožňuje lepší kontrolu pohybu osob. Současně však klade zvýšené nároky na důsledné dodržování vstupního režimu, zejména při ranních příchodech a v dalších časových úsecích, kdy školou prochází větší počet osob.

Vstupní prostor školy je monitorován kamerovým systémem. Kamerový systém lze hodnotit jako pozitivní prvek zabezpečení, protože umožňuje zpětnou kontrolu pohybu osob v prostorách školy nebo v jejím okolí a může napomoci při objasnění mimořádné události. Současně však bylo zjištěno, že kamerový systém není během běžného provozu pravidelně sledován, a to především z časových a personálních důvodů. Z tohoto důvodu plní spíše podpůrnou a dokumentační funkci než funkci okamžité prevence. Pokud není kamerový systém aktivně monitorován, nemusí být případné rizikové chování nebo neoprávněný pohyb osoby včas zachycen.

Z hlediska zvýšení bezpečnosti školy by bylo vhodné nastavit jasný postup, kdo a kdy kamerový systém kontroluje, případně určit odpovědnou osobu pro jeho sledování v rizikových časech, například při ranním příchodu žáků, během přestávek nebo při vstupu cizích osob do budovy. Kamerový systém by tak mohl být lépe propojen s dalšími organizačními opatřeními školy.

Při osobním šetření bylo dále zjištěno, že škola disponuje školním rozhlasem, který by za běžných okolností mohl sloužit k rychlému předání informací zaměstnancům a žákům při mimořádné situaci. V době šetření však nebyl školní rozhlas funkční, a proto jej nelze v současném stavu považovat za využitelné opatření pro vyhlášení krizové situace. Tato skutečnost představuje oblast vhodnou ke zlepšení, protože funkční rozhlas může být při mimořádné události důležitým prostředkem pro rychlé varování osob nacházejících se ve škole.

V rámci osobního šetření byla zaznamenána situace, kdy při příchodu do školy umožnil vstup do budovy žák školy. Žák se choval slušně a návštěvu pozdravil, avšak současně umožnil vstup osobě, kterou osobně neznal. Tato situace ukazuje, že i při nastavených pravidlech vstupního režimu může sehrát významnou roli lidský faktor, zejména přirozená zdvořilost nebo neuvědomění si možného bezpečnostního rizika ze strany žáků.

Z uvedeného zjištění vyplývá potřeba opakovaného poučování žáků o tom, že nemají do školy vpouštět neznámé osoby, a to ani v případě, že se osoba chová běžně

nebo důvěryhodně. Současně je vhodné, aby zaměstnanci školy žákům srozumitelně vysvětlili, že vpouštění cizích osob do objektu školy musí být vždy ponecháno na odpovědných dospělých osobách.

Pozitivně lze hodnotit skutečnost, že osoby, které se ve škole pohybují v rámci praxe nebo jiné dočasné činnosti, jsou označeny identifikační kartou zavěšenou na šňůrce. Toto opatření napomáhá rozlišit osoby, které nejsou běžnými zaměstnanci školy, ale mají oprávnění se ve školním prostředí po určitou dobu pohybovat. Z hlediska bezpečnosti jde o jednoduché a praktické režimové opatření, které zvyšuje přehled o osobách pohybujících se v objektu.

Během osobního šetření bylo dále zřejmé, že vzhledem k rozsahu školního areálu je pro bezpečnost důležitá nejen technická ochrana, ale také přirozený dohled zaměstnanců. Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci mají v běžném provozu významnou roli při rozpoznání neobvyklé situace, neznámé osoby nebo chování, které se vymyká běžnému režimu školy. Právě všímavost zaměstnanců může přispět k včasnému zachycení potenciálního rizika.

Osobní šetření ukázalo, že u školského zařízení tohoto typu není možné spoléhat pouze na jednotlivé bezpečnostní prvky. Úroveň bezpečnosti je ovlivněna především tím, zda jsou technická opatření propojena s organizačními pravidly, školením zaměstnanců a jejich schopností včas reagovat. Významnou roli má také pravidelné připomínání základních zásad bezpečného chování žákům, zejména ve vztahu ke vstupu cizích osob do školy.

Zjištění z osobního šetření budou dále doplněna poznatky z řízeného rozhovoru se zástupcem vedení školy, rozhovoru s pedagogickým pracovníkem a výsledky dotazníkového šetření. Tato kombinace umožní lépe posoudit, jak je škola připravena na mimořádnou událost typu aktivní střelec nebo aktivní útočník a v jakých oblastech je možné navrhnout další zlepšení.

6.4 Vyhodnocení řízeného rozhovoru se zástupcem vedení školy

Řízený rozhovor se zástupcem vedení školy byl proveden za účelem zjištění pohledu vedení školy na současnou úroveň zabezpečení školy, krizovou připravenost, školení zaměstnanců, vstupní režim a spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému. Rozhovor byl anonymizován a respondent je v práci označen

pouze jako zástupce vedení školy. Kompletní záznam rozhovoru je uveden v příloze č. 1.

Z rozhovoru vyplynulo, že vedení školy hodnotí současnou úroveň bezpečnosti jako přiměřenou reálným možnostem školy. Škola má podle respondenta nastavena základní bezpečnostní opatření a snaží se bezpečnostní oblast průběžně řešit. Současně však respondent zdůraznil, že absolutní bezpečnost školského zařízení zajistit nelze. Důvodem je zejména skutečnost, že škola je živým prostředím s každodenním pohybem velkého počtu žáků, zaměstnanců, zákonných zástupců a dalších osob.

Vedení školy si uvědomuje, že školské zařízení lze z hlediska bezpečnosti považovat za měkký cíl. Hlavními důvody jsou vysoká koncentrace dětí a zaměstnanců, otevřený charakter školního prostředí a nemožnost nastavit režim školy stejně přísně jako u objektů s vysokým stupněm ochrany. Z rozhovoru je patrné, že vedení školy vnímá potřebu hledat rovnováhu mezi bezpečnostními opatřeními a zachováním běžné vzdělávací a výchovné funkce školy.

V oblasti krizových postupů bylo zjištěno, že škola má nastavena určitá pravidla pro řešení mimořádných událostí, avšak samostatná písemná směrnice zaměřená konkrétně na situaci aktivního útočníka není v době rozhovoru plně dokončena. Téma aktivního útočníka již bylo se zaměstnanci řešeno, zejména prostřednictvím školení, konzultace a následné interní diskuze. Dopracování písemných postupů lze proto označit za jednu z důležitých oblastí dalšího rozvoje bezpečnostní dokumentace školy.

Pozitivním zjištěním je skutečnost, že zaměstnanci školy byli se základními principy reakce na mimořádnou bezpečnostní situaci seznámeni prostřednictvím školení ze strany Policie České republiky. Respondent však upozornil, že samotné teoretické proškolení nemusí v krizové situaci automaticky znamenat správnou reakci. V reálném ohrožení může sehrát významnou roli stres, zmatek nebo takzvané zamrznutí reakce. Z tohoto důvodu je vhodné, aby bezpečnostní pravidla nebyla zaměstnancům předána pouze jednorázově, ale aby byla pravidelně připomínána a procvičována.

Z rozhovoru dále vyplynulo, že škola pravidelně realizuje nácviky spojené především s požární evakuací. Problematika aktivního útočníka byla řešena spíše formou školení, ukázky a diskuze než formou praktického nácviku. Právě praktické procvičení postupů, například ukrytí, uzamčení prostor nebo komunikace při krizové situaci, představuje oblast, kterou by bylo vhodné do budoucna dále rozvíjet.

Spolupráci s Policií České republiky a dalšími složkami integrovaného záchranného systému hodnotí vedení školy pozitivně. Škola využívá konzultace a preventivní aktivity, které se týkají zaměstnanců i žáků. Tato spolupráce je významná zejména z hlediska metodické podpory, školení a ověřování vhodnosti nastavených bezpečnostních opatření.

Významným tématem rozhovoru byl také vstupní režim školy. Podle respondenta má škola nastavena interní pravidla pro vstup návštěv a pohyb osob v objektu. Současně však bylo upozorněno na lidský faktor, který může nastavená pravidla oslabit. Typickým příkladem je situace, kdy žák z nepozornosti nebo ze slušnosti umožní vstup osobě, kterou nezná. Toto zjištění odpovídá také poznatkům z osobního šetření a potvrzuje potřebu pravidelného poučování žáků i zaměstnanců o pravidlech vstupu do školy.

Respondent dále uvedl, že bezpečnostní opatření musí být v prostředí základní školy přiměřená. Příliš tvrdý režim, například plošné kontroly všech osob nebo opatření podobná letištnímu režimu, by byl podle něj v podmínkách školy organizačně, časově i finančně obtížně proveditelný. Zároveň by mohl narušovat běžný chod školy a negativně působit na psychickou pohodu žáků. Zabezpečení školy proto musí vycházet z reálných možností školy a musí být nastaveno tak, aby podporovalo bezpečnost, ale současně neomezovalo vzdělávací proces.

Za silné stránky školy lze na základě rozhovoru označit zejména aktivní přístup vedení k bezpečnostní problematice, spolupráci s Policií České republiky, proběhlé školení zaměstnanců, pravidelný nácvik požární evakuace a existenci základních pravidel vstupního režimu. Pozitivně lze hodnotit také skutečnost, že vedení školy si uvědomuje limity současného stavu a plánuje další dopracování krizových postupů.

Za oblasti ke zlepšení lze považovat především dokončení písemných postupů pro situaci aktivního útočníka, pravidelné opakování školení zaměstnanců, zařazení praktických nácviků i pro jiné mimořádné situace než požární evakuaci a důslednější připomínání pravidel vstupu do školy žákům. Z rozhovoru vyplývá, že bezpečnost školy není založena pouze na technických prvcích, ale především na propojení organizačních pravidel, informovanosti zaměstnanců, všímavosti osob pohybujících se ve škole a spolupráci s bezpečnostními složkami.

Celkově lze rozhovor hodnotit tak, že škola si svou zranitelnost jako měkkého cíle uvědomuje a snaží se nastavovat bezpečnostní opatření realisticky s ohledem na provoz školy, počet žáků, technické možnosti objektu a požadavky běžného vzdělávacího procesu.

6.5 Vyhodnocení rozhovoru s pedagogickým pracovníkem / metodikem prevence

Doplňující rozhovor byl veden s vybraným pedagogickým pracovníkem školy. Rozhovor byl anonymní a jeho cílem bylo rozšířit výsledky dotazníkového šetření o konkrétnější pohled z praxe. Otázky byly zaměřeny především na připravenost pedagogických pracovníků na mimořádnou událost typu aktivní střelec nebo aktivní útočník, na absolvovaná školení, praktický nácvik a možné návrhy ke zlepšení bezpečnosti školy.

Z odpovědí respondentky vyplynulo, že v minulosti absolvovala teoretické školení zaměřené na problematiku aktivního útočníka. Toto školení však podle jejího vyjádření proběhlo již před delší dobou a nebylo doplněno pravidelným opakováním ani praktickým nácvikem. Respondentka si zároveň není vědoma toho, že by škola na základě tohoto školení zavedla konkrétní postupy nebo opatření pro případ útoku aktivního útočníka.

Za důležité zjištění lze považovat skutečnost, že respondentka zná obecný postup „uteč, schovej se, boj“, který je spojován s reakcí na útok aktivního útočníka. Současně však uvedla nejistotu, zda by dokázala tento postup ve stresové situaci aplikovat při současné odpovědnosti za žáky. Toto zjištění ukazuje, že samotná teoretická znalost nemusí být v krizové situaci dostačující, pokud není pravidelně upevňována praktickým nácvikem.

Z rozhovoru dále vyplynulo, že ve škole pravidelně probíhá nácvik požární evakuace. Jiný typ praktického nácviku, například ukrytí, uzamčení nebo zabarikádování třídy, podle respondentky realizován nebyl. Tato skutečnost poukazuje na to, že příprava školy je zaměřena především na tradiční mimořádné události, zejména požár, zatímco příprava na násilný útok ve školním prostředí není dostatečně prakticky procvičována.

Respondentka jako hlavní opatření ke zvýšení vlastní připravenosti uvedla pravidelné opakování školení a praktický nácvik. V oblasti zlepšení bezpečnosti školy

zmínila zejména možnost uzamykání tříd zevnitř, praktický nácvik různých krizových situací včetně útoku aktivního útočníka a větší součinnost s Policií České republiky nebo městskou policií.

Celkově lze z rozhovoru vyvodit, že pedagogičtí pracovníci mohou mít základní teoretické povědomí o tom, jak se při útoku aktivního útočníka zachovat, ale zároveň mohou pociťovat nejistotu při představě praktického zvládnutí takové situace. Rozhovor tak doplňuje dotazníkové šetření o poznatek, že pro zvýšení připravenosti pedagogů je vhodné zaměřit se nejen na teoretické školení, ale také na pravidelný praktický nácvik, jasně nastavené postupy a spolupráci školy s bezpečnostními složkami.

6.6 Vyhodnocení dotazníkového šetření mez pedagogickými pracovníky

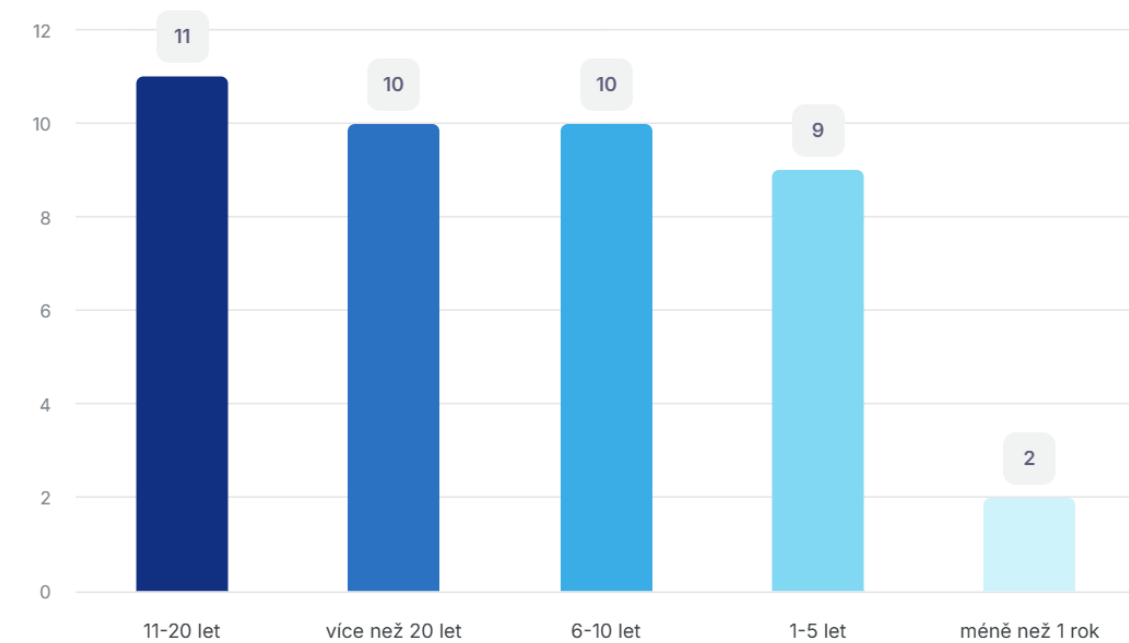
Dotazníkové šetření bylo určeno pedagogickým pracovníkům a bylo zaměřeno na jejich připravenost na mimořádné události, zejména na situaci typu aktivní střelec nebo aktivní útočník. Cílem bylo zjistit, zda jsou pedagogové seznámeni s krizovými postupy školy, zda absolvovali školení a zda ve škole proběhl praktický nácvik mimořádné události.

Ke sběru dat a následnému vyhodnocení byl použit internetový portál www.survio.com. Dotazník obsahoval celkem 14 otázek. Dotazníkové šetření probíhalo v období od 1. května do 31. května 2026 a zúčastnilo se ho celkem 42 respondentů z 86 pedagogických pracovníků. Většina otázek byla uzavřená a poslední otázka byla otevřená, aby respondenti mohli uvést vlastní návrhy na zvýšení bezpečnosti školy. Dotazník byl anonymní a nebyl zaměřen na zjišťování citlivých informací o konkrétním zabezpečení školy.

Výsledky jsou dále vyhodnoceny po jednotlivých otázkách pomocí grafů a slovního komentáře. U otevřené otázky je provedeno pouze slovní vyhodnocení bez grafického znázornění.

Výsledky dotazníkového šetření:

1. Jak dlouho pracujete ve školství?

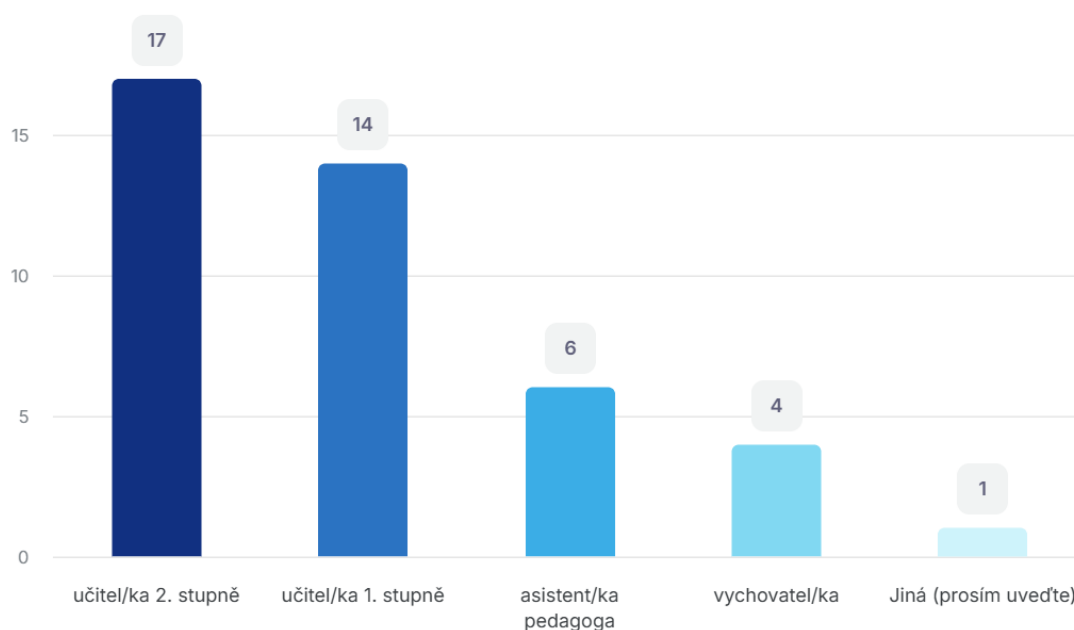

Graf č. 1 Délka praxe respondentů ve školství⁹⁴

Otázka č. 1 byla zaměřena na délku praxe respondentů ve školství. Z celkového počtu 42 respondentů uvedlo nejvíce, celkem 11 respondentů, že ve školství pracuje 11–20 let. Praxi delší než 20 let uvedlo 10 respondentů a stejný počet respondentů uvedl praxi v délce 6–10 let. Praxi v délce 1–5 let označilo 9 respondentů. Nejméně zastoupenou skupinou byli respondenti s praxí kratší než 1 rok, celkem 2 respondenti. Z výsledků vyplývá, že většinu respondentů tvořili pedagogičtí pracovníci s delší praxí ve školství.

⁹⁴ Vlastní zdroj, 2026

2. Jaké je Vaše pracovní zařazení?

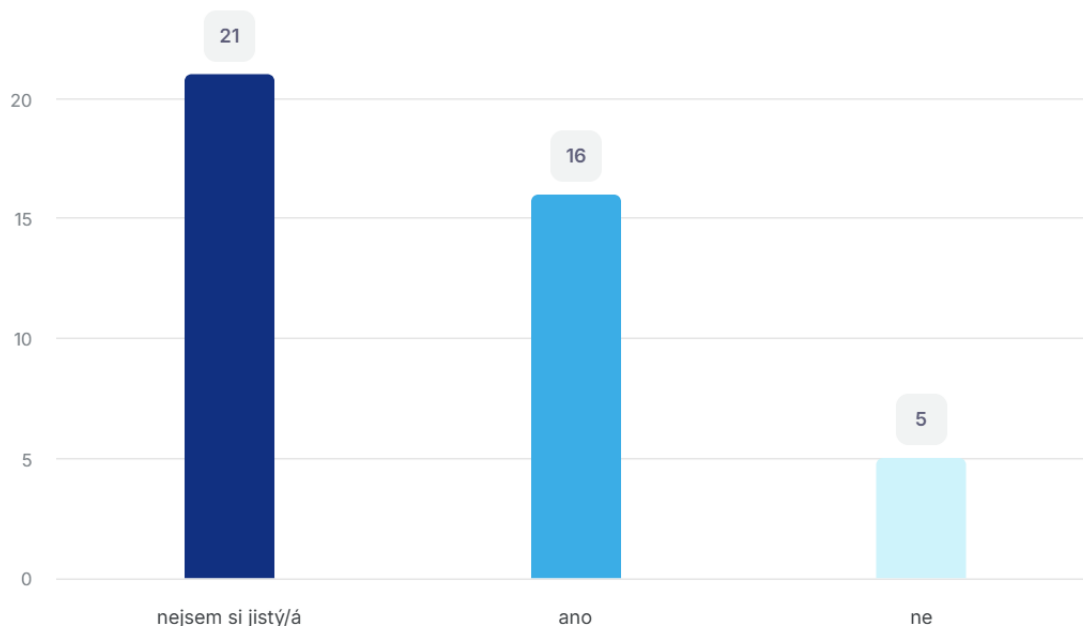

Graf č. 2 Pracovní zařazení respondentů⁹⁵

Otázka č. 2 byla zaměřena na pracovní zařazení respondentů. Z celkového počtu 42 respondentů tvořili největší skupinu učitelé 2. stupně, kterých bylo 17. Druhou nejpočetnější skupinou byli učitelé 1. stupně, celkem 14 respondentů. Dále se dotazníkového šetření zúčastnilo 6 asistentů pedagoga a 4 vychovatelé. Možnost „jiná“ uvedl 1 respondent. Z výsledků vyplývá, že největší zastoupení měli učitelé 1. a 2. stupně, kteří jsou v přímém každodenním kontaktu se žáky.

⁹⁵ Vlastní zdroj, 2026

3. Víte, zda má škola zpracované postupy pro řešení mimořádných událostí?

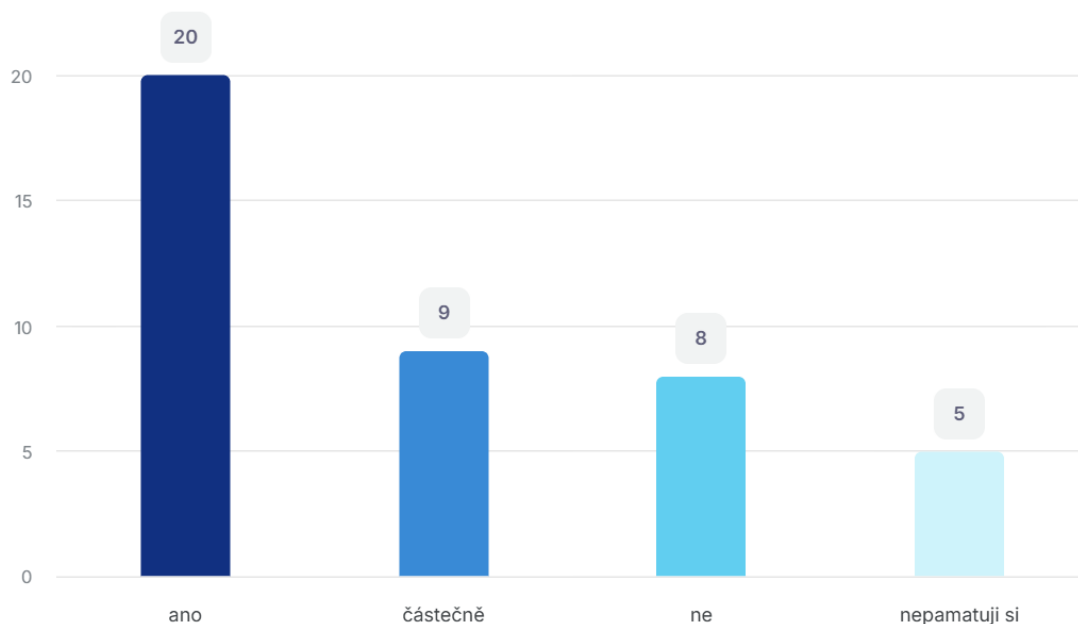

Graf č. 3 Povědomí respondentů o zpracovaných postupech školy pro řešení mimořádných událostí⁹⁶

Otázka č. 3 byla zaměřena na zjištění, zda respondenti vědí, jestli má škola zpracované postupy pro řešení mimořádných událostí. Z celkového počtu 42 respondentů uvedlo nejvíce, celkem 21 respondentů, že si nejsou jistí. O existenci zpracovaných postupů ví 16 respondentů. Odpověď „ne“ uvedlo 5 respondentů. Z výsledků vyplývá, že polovina respondentů si není jista existencí školních postupů pro mimořádné události, což může poukazovat na potřebu lepší informovanosti pedagogických pracovníků v této oblasti.

⁹⁶ Vlastní zdroj, 2026

4. Byl/a jste seznámen/a s tím, jak postupovat při krizové situaci, například při útoku aktivního útočníka?

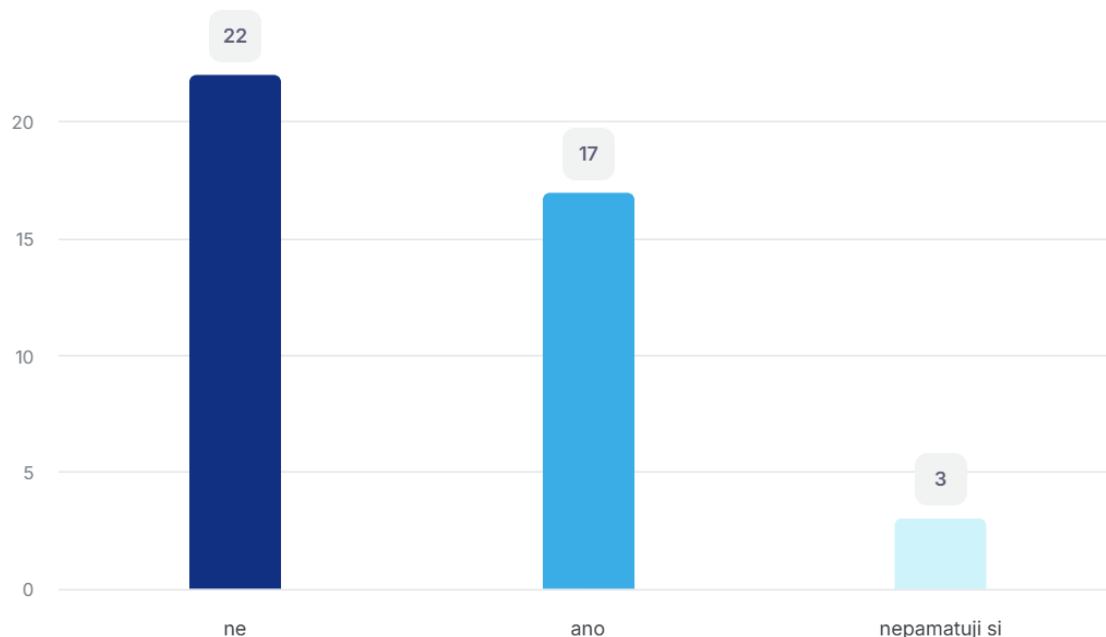

Graf č. 4 Seznámení respondentů s postupem při krizové situaci⁹⁷

Otázka č. 4 byla zaměřena na zjištění, zda byli respondenti seznámeni s tím, jak postupovat při krizové situaci, například při útoku aktivního útočníka. Z celkového počtu 42 respondentů uvedlo 20 respondentů odpověď „ano“. Částečné seznámení uvedlo 9 respondentů, 8 respondentů odpovědělo „ne“ a 5 respondentů si nepamatuje, zda byli s tímto postupem seznámeni. Z výsledků vyplývá, že část pedagogických pracovníků byla s postupem při krizové situaci seznámena, avšak zároveň zde zůstává skupina respondentů, u které je informovanost pouze částečná nebo nedostatečná.

⁹⁷ Vlastní zdroj, 2026

5. Absolvoval/a jste školení zaměřené na bezpečnost školy nebo řešení mimořádných událostí?

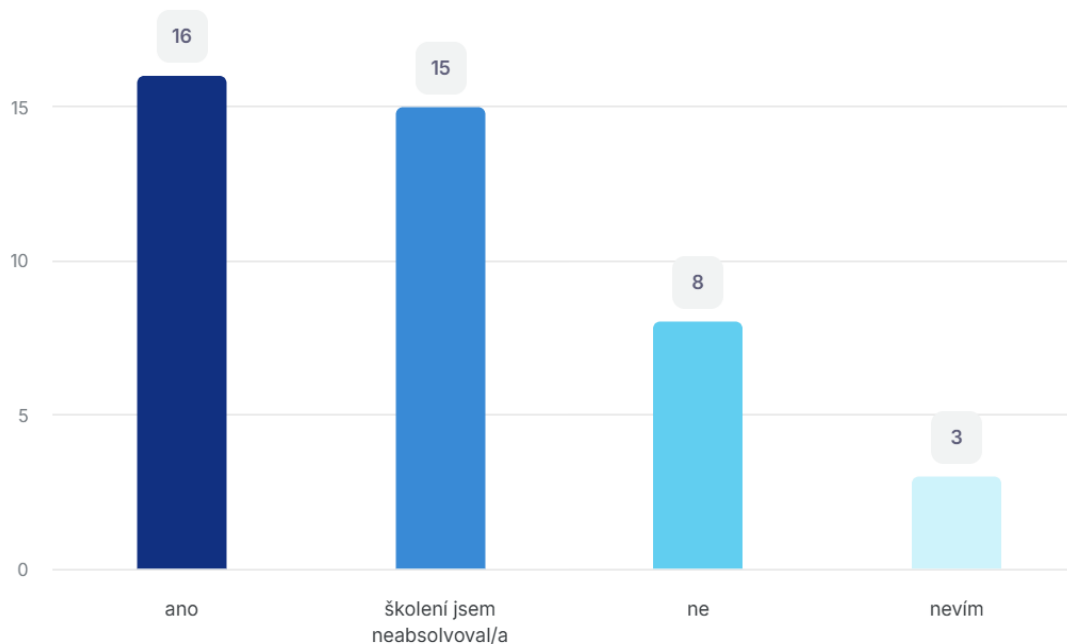

Graf č. 5 Absolvování školení zaměřeného na bezpečnost školy nebo řešení mimořádných událostí⁹⁸

Otázka č. 5 byla zaměřena na absolvování školení týkajícího se bezpečnosti školy nebo řešení mimořádných událostí. Nejvíce respondentů, celkem 22, uvedlo, že takové školení neabsolvovali. Školení absolvovalo 17 respondentů a 3 respondenti si tuto skutečnost nepamatují. Z výsledků vyplývá, že větší část respondentů školení zaměřené na bezpečnost školy nebo mimořádné události neabsolvovala, což může představovat prostor pro zlepšení v oblasti přípravy pedagogických pracovníků.

⁹⁸ Vlastní zdroj, 2026

6. Pokud ano, týkalo se školení také situace typu aktivní střelec / aktivní útočník?

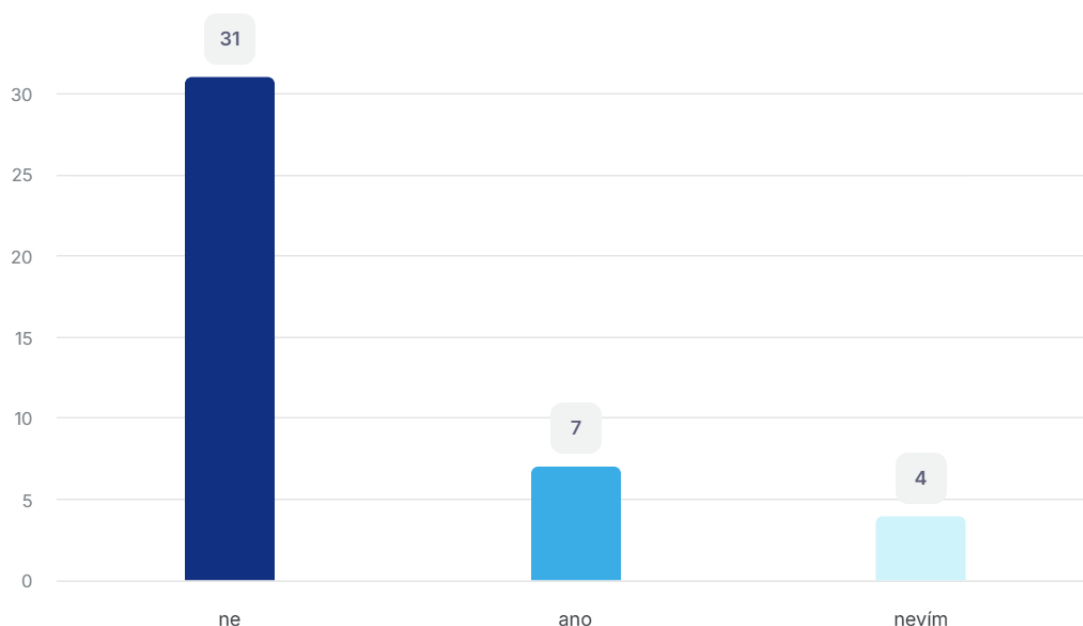

Graf č. 6 Zaměření školení na situaci typu aktivní střelec nebo aktivní útočník⁹⁹

Otázka č. 6 navazovala na předchozí otázku a zjišťovala, zda se školení týkalo také situace typu aktivní střelec nebo aktivní útočník. Celkem 16 respondentů uvedlo, že školení se této problematiky týkalo. Dalších 15 respondentů uvedlo, že školení neabsolvovali, 8 respondentů odpovědělo „ne“ a 3 respondenti zvolili odpověď „nevím“. Z výsledků vyplývá, že problematika aktivního střelce nebo aktivního útočníka byla součástí školení pouze u části respondentů.

⁹⁹ Vlastní zdroj, 2026

7. Proběhl ve škole praktický nácvik mimořádné události jiné než běžná požární evakuace?

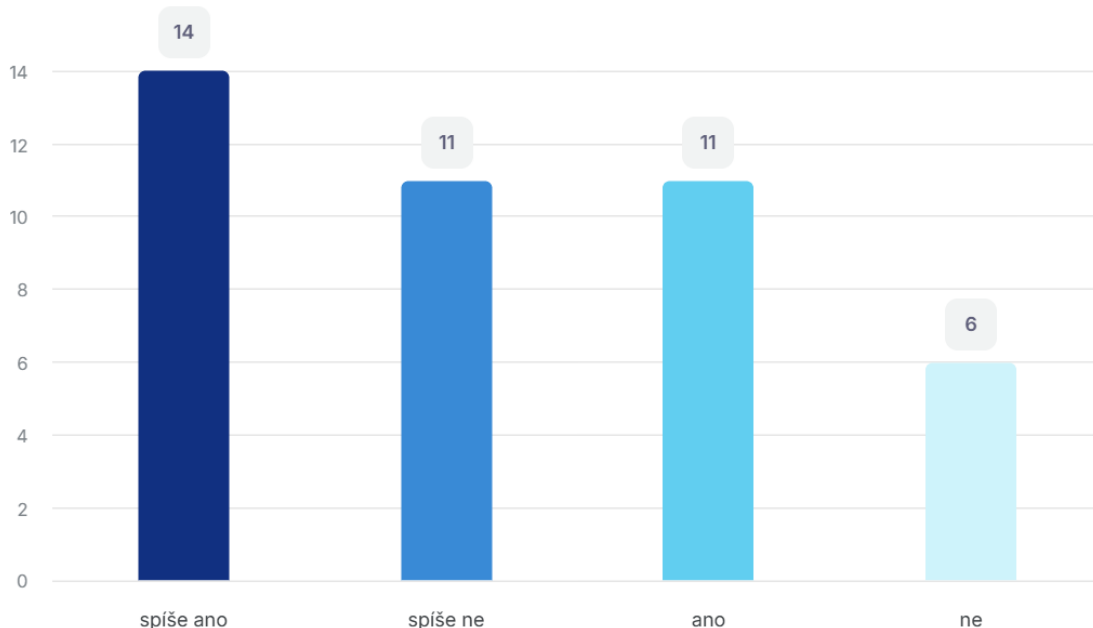

Graf č. 7 Praktický nácvik mimořádné události jiné než běžná požární evakuace¹⁰⁰

Otázka č. 7 byla zaměřena na zjištění, zda ve škole proběhl praktický nácvik mimořádné události jiné než běžná požární evakuace. Nejvíce respondentů, celkem 31, uvedlo, že takový nácvik ve škole neproběhl. Odpověď „ano“ uvedlo 7 respondentů a 4 respondenti zvolili odpověď „nevím“. Z výsledků vyplývá, že praktický nácvik jiných mimořádných událostí než požární evakuace není mezi respondenty běžně potvrzen, což může poukazovat na nedostatečnou praktickou přípravu školy na jiné typy krizových situací.

¹⁰⁰ Vlastní zdroj, 2026

8. Víte, jakým způsobem by byla ve škole vyhlášena mimořádná situace?

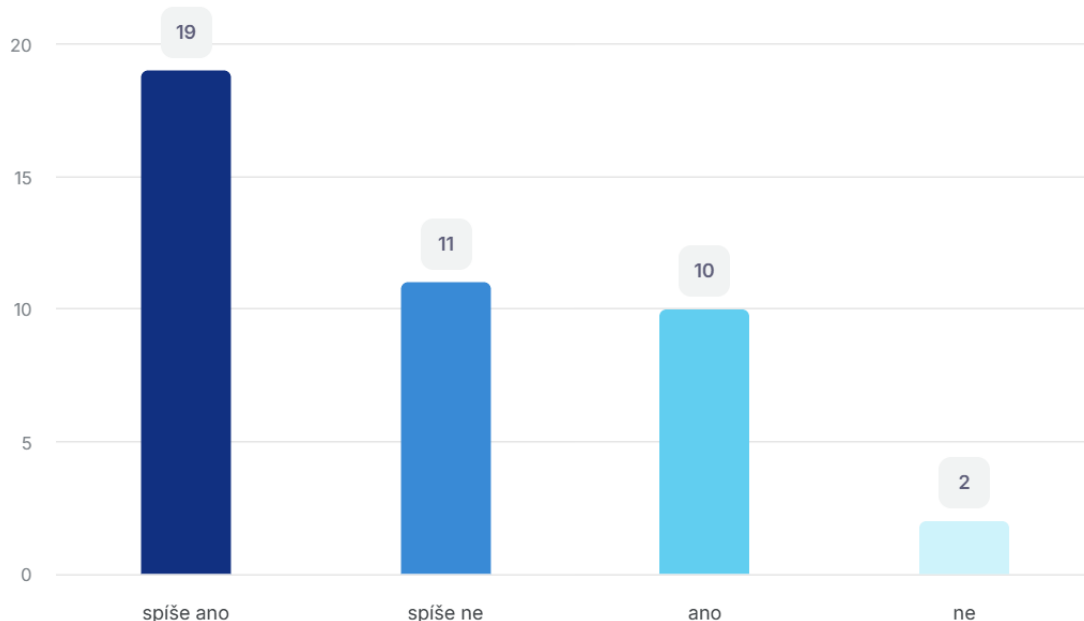

Graf č. 8 Povědomí respondentů o způsobu vyhlášení mimořádné situace ve škole¹⁰¹

Otázka č. 8 zjišťovala, zda respondenti vědí, jakým způsobem by byla ve škole vyhlášena mimořádná situace. Nejvíce respondentů, celkem 14, uvedlo odpověď „spíše ano“. Odpověď „ano“ označilo 11 respondentů a stejný počet respondentů uvedl „spíše ne“. Odpověď „ne“ zvolilo 6 respondentů. Z výsledků vyplývá, že část pedagogických pracovníků má povědomí o způsobu vyhlášení mimořádné situace, ale současně je patrná i skupina respondentů, kteří si tím nejsou jistí nebo tuto informaci nemají.

¹⁰¹ Vlastní zdroj, 2026

9. Víte, jak byste měl/a chránit žáky v případě útoku aktivního útočníka?

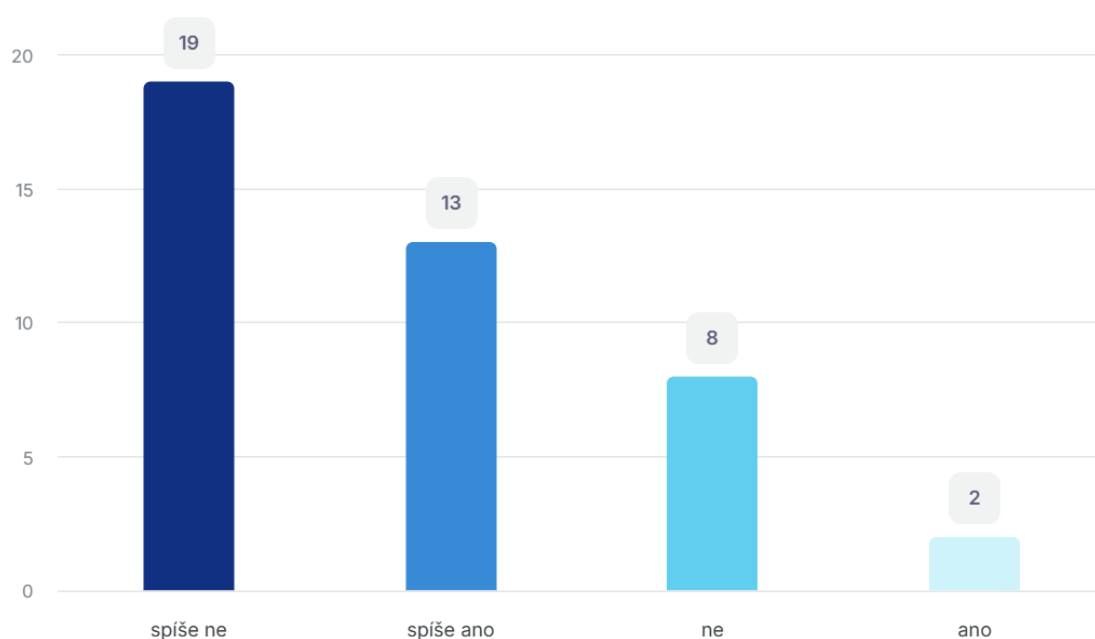

Graf č. 9 Povědomí respondentů o ochraně žáků při útoku aktivního útočníka¹⁰²

Otázka č. 9 byla zaměřena na to, zda respondenti vědí, jak by měli chránit žáky v případě útoku aktivního útočníka. Nejvíce respondentů, celkem 19, uvedlo odpověď „spíše ano“. Odpověď „spíše ne“ zvolilo 11 respondentů, 10 respondentů odpovědělo „ano“ a 2 respondenti uvedli „ne“. Z výsledků vyplývá, že většina respondentů má alespoň základní představu o ochraně žáků při útoku aktivního útočníka, avšak část pedagogů si v této oblasti není zcela jistá.

¹⁰² Vlastní zdroj, 2026

10. Cítíte se dostatečně připraven/a na mimořádnou událost typu aktivní střelec?

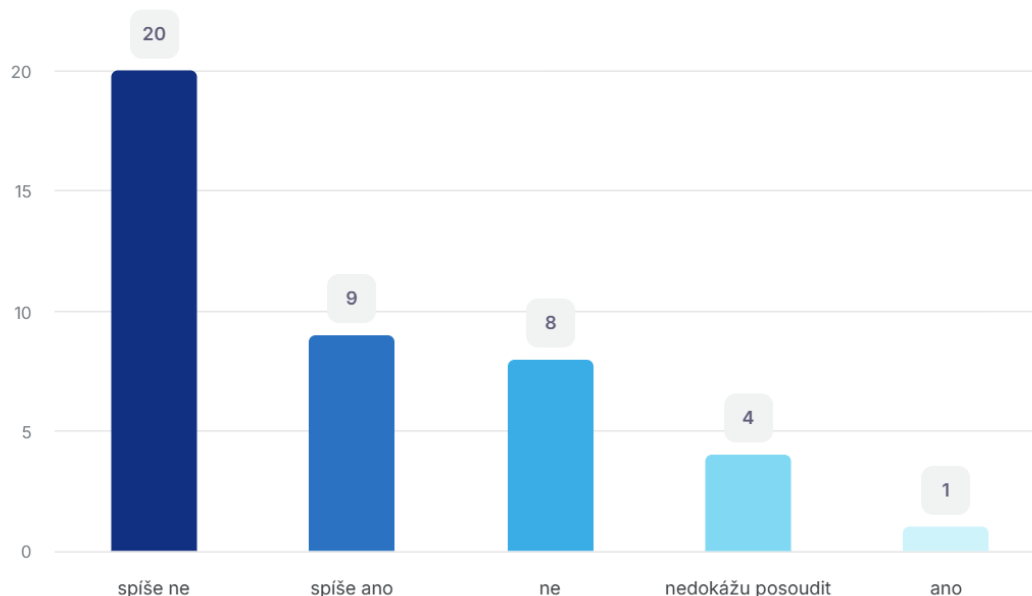

Graf č. 10 Subjektivní připravenost respondentů na mimořádnou událost typu aktivní střelec¹⁰³

Otázka č. 10 zjišťovala, zda se respondenti cítí dostatečně připraveni na mimořádnou událost typu aktivní střelec. Nejvíce respondentů, celkem 19, uvedlo odpověď „spíše ne“. Odpověď „spíše ano“ označilo 13 respondentů, 8 respondentů odpovědělo „ne“ a pouze 2 respondenti uvedli odpověď „ano“. Z výsledků vyplývá, že většina respondentů se necítí být na mimořádnou událost typu aktivní střelec dostatečně připravena.

¹⁰³ Vlastní zdroj, 2026

11. Považujete současnou úroveň bezpečnosti školy za dostatečnou?

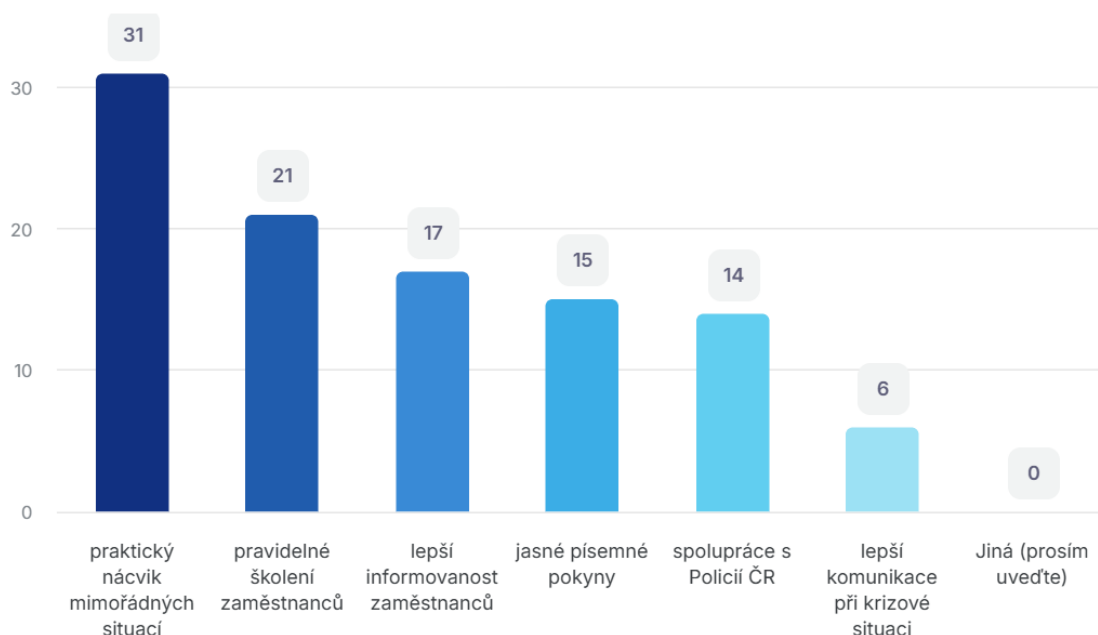

Graf č. 11 Hodnocení současné úrovně bezpečnosti školy respondenty¹⁰⁴

Otázka č. 11 byla zaměřena na názor respondentů na současnou úroveň bezpečnosti školy. Nejvíce respondentů, celkem 20, uvedlo odpověď „spíše ne“. Odpověď „spíše ano“ označilo 9 respondentů, 8 respondentů uvedlo „ne“, 4 respondenti odpověděli „nedokážu posoudit“ a pouze 1 respondent zvolil odpověď „ano“. Z výsledků vyplývá, že většina respondentů nepovažuje současnou úroveň bezpečnosti školy za zcela dostatečnou.

¹⁰⁴ Vlastní zdroj, 2026

12. Co by podle Vás nejvíce pomohlo ke zvýšení připravenosti pedagogických pracovníků?

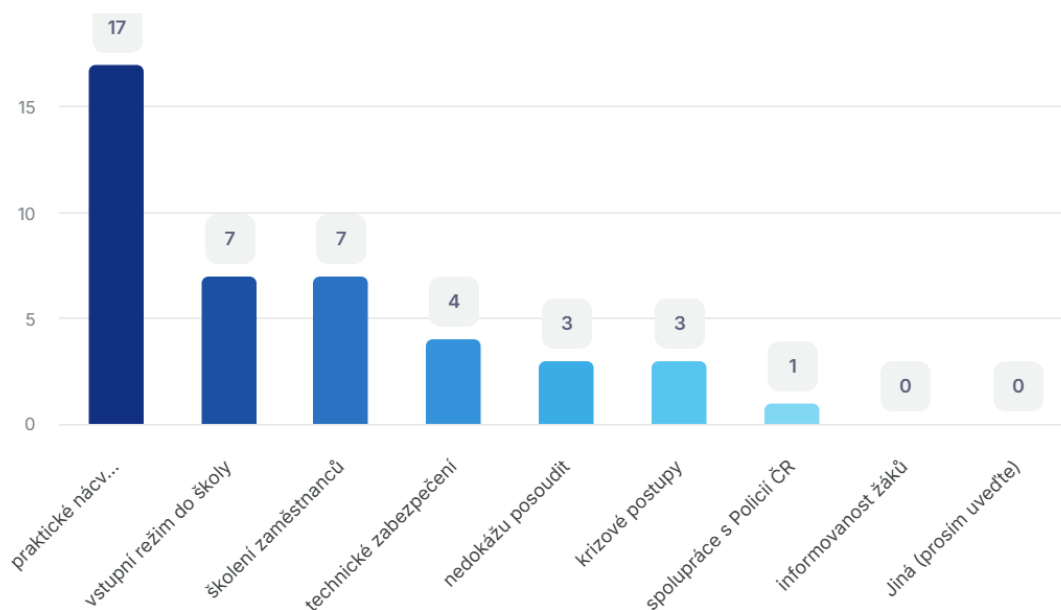

Graf č. 12 Návrhy respondentů na zvýšení připravenosti učitelů¹⁰⁵

Otázka č. 12 byla zaměřena na zjištění, co by podle respondentů nejvíce pomohlo ke zvýšení připravenosti pedagogických pracovníků. Respondenti mohli označit více odpovědí. Nejčastěji byla uvedena možnost praktický nácvik mimořádných situací, kterou označilo 31 respondentů. Pravidelné školení zaměstnanců uvedlo 21 respondentů a lepší informovanost zaměstnanců zvolilo 17 respondentů. Jasné písemné pokyny označilo 15 respondentů, spolupráci s Policií ČR uvedlo 14 respondentů a lepší komunikaci při krizové situaci zvolilo 6 respondentů. Možnost „jiná“ nebyla uvedena žádným respondentem. Z výsledků vyplývá, že respondenti nejčastěji považují za nejdůležitější praktický nácvik mimořádných situací, pravidelné školení a lepší informovanost zaměstnanců.

¹⁰⁵ Vlastní zdroj, 2026

13. V čem podle Vás škola potřebuje oblast bezpečnosti nejvíce zlepšit?

Graf č. 13 Oblasti, ve kterých škola potřebuje bezpečnost nejvíce zlepšit¹⁰⁶

Otázka č. 13 byla zaměřena na zjištění, v jaké oblasti podle respondentů škola potřebuje bezpečnost nejvíce zlepšit. Z celkového počtu 42 respondentů nejvíce respondentů, celkem 17, uvedlo potřebu praktického nácviku mimořádných situací. Vstupní režim do školy označilo 7 respondentů a stejný počet respondentů uvedl školení zaměstnanců. Technické zabezpečení školy zvolili 4 respondenti. Celkem 3 respondenti uvedli, že nedokážou tuto oblast posoudit, a stejný počet respondentů označil krizové postupy. Spolupráci s Policií ČR uvedl 1 respondent. Možnosti informovanost žáků a jiná odpověď nebyly zvoleny. Z výsledků vyplývá, že respondenti nejčastěji vnímají potřebu zlepšení v oblasti praktického nácviku, vstupního režimu do školy a školení zaměstnanců.

Otázka č. 14 „Vlastní návrhy respondentů na zvýšení bezpečnosti školy“ byla otevřená a respondenti v ní mohli uvést vlastní návrh, co by podle jejich názoru mohlo přispět ke zvýšení bezpečnosti školy. Odpovědi byly vyhodnoceny slovně, bez grafického znázornění. Nejčastěji se objevovala odpověď „ne“, která byla uvedena celkem 23krát. Někteří respondenti tedy žádný konkrétní návrh neuvedli, případně uvedli, že je nic nenapadá nebo že nejsou odpovědným pracovníkem v této oblasti.

¹⁰⁶ Vlastní zdroj, 2026

Z konkrétních návrhů se nejčastěji objevovala potřeba praktického nácviku, výcviku a častějšího školení pedagogických pracovníků. Respondenti uváděli například praktické nácviky krizových situací, praktická cvičení, školení ve spolupráci s odborníky a větší zaměření školy na podobné mimořádné události. Některé odpovědi se týkaly také technických a organizačních opatření, například možnosti uzamknout nebo zabarikádovat dveře tříd, řešení nouzových úniků, panikových hrazd nebo lepšího zabezpečení přístupu do školy.

Z odpovědí vyplývá, že část respondentů nepovažuje za nutné uvádět vlastní návrh, avšak ti, kteří konkrétní návrh uvedli, nejčastěji zdůrazňovali praktickou přípravu, pravidelné školení a zlepšení technického zabezpečení školy. Tyto odpovědi potvrzují, že pro zvýšení bezpečnosti školy je důležitá nejen teoretická informovanost, ale také praktický nácvik a jasně nastavená bezpečnostní opatření.

7 Zhodnocení zabezpečení školy

Na základě výsledků dotazníkového šetření lze konstatovat, že oblast bezpečnosti školy a připravenosti pedagogických pracovníků na mimořádnou událost typu aktivní střelec nebo aktivní útočník je mezi respondenty vnímána jako důležité téma. Výsledky zároveň ukazují, že současný stav obsahuje některé pozitivní prvky, ale také slabá místa, kterým by měla být věnována větší pozornost.

Za pozitivní zjištění lze považovat skutečnost, že část pedagogických pracovníků má základní povědomí o krizových situacích a ví, jak by měla při mimořádné události postupovat. Celkem 20 respondentů uvedlo, že byli seznámeni s tím, jak postupovat při krizové situaci, například při útoku aktivního útočníka, a dalších 9 respondentů uvedlo, že byli seznámeni alespoň částečně. Z výsledků také vyplývá, že část respondentů ví, jakým způsobem by byla ve škole vyhlášena mimořádná situace.

Pozitivně lze hodnotit také to, že někteří pedagogičtí pracovníci již absolvovali školení zaměřené na bezpečnost školy nebo řešení mimořádných událostí. Část respondentů zároveň uvedla, že školení se týkalo i situace typu aktivní střelec nebo aktivní útočník. Výsledky tedy ukazují, že téma bezpečnosti školy není zcela opomíjeno.

Další silnou stránkou je zájem samotných pedagogických pracovníků o zvýšení připravenosti. Respondenti nejčastěji uváděli, že by ke zlepšení přispěl praktický nácvik mimořádných situací, pravidelné školení zaměstnanců, lepší informovanost a jasné písemné pokyny. To ukazuje, že pedagogové vnímají potřebu být na krizové situace lépe připraveni.

Za nejvýraznější slabou stránku lze považovat nejistotu části respondentů ohledně krizových postupů školy. U otázky zaměřené na zpracované postupy pro řešení mimořádných událostí uvedlo 21 respondentů, že si nejsou jistí, zda škola takové postupy má. Toto zjištění ukazuje na nedostatečnou informovanost části pedagogických pracovníků.

Dalším nedostatkem je nízká míra praktického nácviku. Celkem 31 respondentů uvedlo, že ve škole neproběhl praktický nácvik mimořádné události jiné než běžná požární evakuace. Tato skutečnost je významná, protože při krizové situaci nemusí být

samotná teoretická znalost dostačující. Praktický nácvik může zaměstnancům pomoci lépe reagovat ve stresu a získat větší jistotu při ochraně žáků.

Z výsledků také vyplývá, že část respondentů se necítí být dostatečně připravena na mimořádnou událost typu aktivní střelec. Nejvíce respondentů uvedlo odpověď „spíše ne“ a další část odpověděla přímo „ne“. Podobně většina respondentů nepovažuje současnou úroveň bezpečnosti školy za zcela dostatečnou. To ukazuje, že pedagogičtí pracovníci vnímají v oblasti bezpečnosti školy určité rezervy.

Slabou stránkou je také nepravidelnost nebo absence školení. Nejvíce respondentů uvedlo, že školení zaměřené na bezpečnost školy nebo řešení mimořádných událostí neabsolvovali. Z tohoto důvodu může být úroveň znalostí mezi jednotlivými pracovníky rozdílná.

8 Doporučení na základě zjištěných nedostatků

Na základě zjištěných výsledků lze doporučit zavedení pravidelného školení pedagogických pracovníků zaměřeného na krizové situace, zejména na události typu aktivní střelec nebo aktivní útočník. Školení by nemělo být pouze jednorázové, ale mělo by se v pravidelných intervalech opakovat, aby si zaměstnanci postupy upevnili a dokázali je v případě potřeby použít.

Dále je vhodné zavést praktický nácvik mimořádných událostí, který by nebyl zaměřen pouze na požární evakuaci. Praktický nácvik by měl zahrnovat modelové situace, při kterých si pedagogičtí pracovníci ověří, jak postupovat při ukrytí žáků, uzamčení prostor, vyhlášení mimořádné situace a komunikaci se žáky. Tento nácvik by měl být veden tak, aby nezvyšoval stres žáků ani zaměstnanců, ale zároveň aby přispěl k lepší připravenosti školy.

Důležitým opatřením je také zpracování a pravidelné připomínání jasných písemných pokynů pro zaměstnance školy. Tyto pokyny by měly být srozumitelné, stručné a dostupné všem pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům. Zaměstnanci by měli vědět, kde tyto pokyny najdou a jak podle nich postupovat.

Doporučit lze také posílení spolupráce školy s Policií České republiky, případně s městskou policií. Spolupráce může probíhat formou odborné konzultace, preventivního školení nebo účasti bezpečnostních složek na praktickém nácviku. Tím by se zvýšila odbornost přípravy a zároveň i důvěra zaměstnanců v nastavené postupy.

Z hlediska organizačních opatření je vhodné zaměřit se na jasný systém vyhlášení mimořádné situace a na způsob předávání informací zaměstnancům. Výsledky ukázaly, že část respondentů si není jistá, jak by byla mimořádná situace ve škole vyhlášena. Proto je vhodné tento postup sjednotit a pravidelně s ním zaměstnance seznamovat.

V oblasti technického zabezpečení lze doporučit prověření možností bezpečného uzamčení učeben, kontroly vstupního režimu do školy a celkového zabezpečení přístupu do budovy. Tato opatření by měla být posuzována s ohledem na bezpečnost žáků, požární předpisy a možnosti konkrétní školy.

Celkově lze shrnout, že hlavním doporučením je propojit teoretickou přípravu s praktickým nácvikem. Škola by měla pravidelně školit zaměstnance, procvičovat

krizové postupy, zlepšit informovanost pracovníků a posílit spolupráci s bezpečnostními složkami. Tato opatření mohou přispět ke zvýšení připravenosti pedagogických pracovníků a tím i k vyšší úrovni bezpečnosti školy.

Závěry a východiska

Bakalářská práce se zabývala problematikou zabezpečení Základní školy Jižní předměstí v Rokycanech proti hrozbě aktivního střelce. Hlavním cílem práce bylo vyhodnotit současnou úroveň zabezpečení vybrané základní školy a posoudit připravenost školy a pedagogických pracovníků na mimořádnou událost typu aktivní střelec nebo aktivní útočník. Dílčím cílem bylo na základě zjištěných poznatků navrhnout preventivní a organizační opatření, která by mohla přispět ke zvýšení bezpečnosti školy.

Stanoveného cíle bylo dosaženo prostřednictvím teoretické a praktické části práce. Teoretická část vymezila základní pojmy související s ochranou školských zařízení, zejména pojem měkký cíl, aktivní střelec a mimořádná událost. Dále byla věnována pozornost právnímu rámci, roli školy, pedagogických pracovníků, Policie České republiky a složek integrovaného záchranného systému při prevenci a řešení krizových situací. Z teoretických poznatků vyplynulo, že školská zařízení představují specifický typ měkkého cíle, protože se v nich pravidelně pohybuje vysoký počet osob, zejména dětí, a současně musí zůstat zachován běžný vzdělávací provoz školy.

Praktická část byla zpracována formou případové studie vybrané základní školy. V rámci vlastního šetření bylo provedeno osobní šetření ve škole, řízený rozhovor se zástupcem vedení školy, rozhovor s pedagogickým pracovníkem a anonymní dotazníkové šetření mezi pedagogickými pracovníky. Výsledky těchto metod umožnily posoudit nejen technické a organizační nastavení bezpečnosti školy, ale také subjektivní vnímání připravenosti samotnými pedagogickými pracovníky.

Z provedeného šetření vyplynulo, že škola má nastavena některá základní bezpečnostní opatření. Pozitivně lze hodnotit zejména existenci vstupního režimu, přítomnost zaměstnance u vstupu do školy, využívání kamerového systému, označování některých osob pohybujících se ve škole a spolupráci s Policií České republiky. Za pozitivní lze považovat také skutečnost, že část pedagogických pracovníků již byla seznámena s postupy při krizové situaci a že vedení školy si uvědomuje význam bezpečnostní problematiky.

Současně však byly zjištěny také nedostatky. Mezi nejvýznamnější patří nejistota části pedagogických pracovníků ohledně zpracovaných postupů pro řešení mimořádných událostí, nízká míra praktického nácviku jiných situací než požární evakuace a skutečnost, že část respondentů se necítí být dostatečně připravena na mimořádnou událost typu aktivní střelec. Dotazníkové šetření ukázalo, že pedagogové nejčastěji považují za potřebné zavedení praktických nácviků, pravidelného školení, lepší informovanosti zaměstnanců a jasných písemných pokynů. Tato zjištění potvrzují, že technické zabezpečení školy samo o sobě není dostačující, pokud není propojeno s připraveností zaměstnanců a jasně nastavenými organizačními pravidly.

Na základě výsledků práce byla navržena opatření směřující ke zvýšení bezpečnosti školy. Mezi hlavní doporučení patří pravidelné školení pedagogických pracovníků zaměřené na krizové situace, včetně rozpoznání varovných signálů a změn chování žáků. Dále je vhodné zařadit praktický nácvik postupů při útoku aktivního útočníka, například ukrytí, uzamčení nebo zabarikádování třídy, způsob komunikace při mimořádné události a procvičení postupu „uteč, schovej se, boj“. Významné je také pravidelné školení první pomoci, zejména v oblasti resuscitace a zastavení masivního krváčení.

Z organizačních opatření lze doporučit nastavení jednotné komunikační platformy pro pedagogický sbor, určení odpovědných osob pro řešení bezpečnostních incidentů a vytvoření školního koordinačního týmu. Dále je vhodné pravidelně ověřovat funkčnost a dosah školního rozhlasu, zlepšit vnitřní orientaci v budově, prověřit systém klíčů, dostupnost zdravotnického materiálu a možnosti bezpečného uzamčení tříd. V oblasti technických opatření je vhodné zaměřit se zejména na efektivnější využívání kamerového systému, aby neplnil pouze zpětnou dokumentační funkci, ale mohl být v rizikových časech aktivně sledován.

Za významný přínos práce lze považovat propojení teoretických poznatků s konkrétními zjištěními z praxe vybrané školy. Práce ukázala, že bezpečnost školy nelze chápat pouze jako otázku technického zabezpečení budovy. Důležitou roli hraje také informovanost zaměstnanců, jejich schopnost reagovat, pravidelný nácvik, funkční komunikace a spolupráce školy s Policií České republiky a dalšími složkami integrovaného záchranného systému.

Z mého pohledu je nejdůležitějším zjištěním skutečnost, že škola může mít nastavena základní bezpečnostní opatření, avšak bez pravidelného opakování a praktického procvičování mohou být tato opatření v reálné krizové situaci méně účinná. Pedagogičtí pracovníci jsou osobami, které by v prvních minutách mimořádné události nesly odpovědnost za ochranu žáků. Proto je nezbytné, aby měli nejen teoretické informace, ale také praktickou jistotu, jak v krizové situaci postupovat.

Lze uzavřít, že Základní škola Jižní předměstí v Rokycanech má vytvořeny určité základní předpoklady pro zajištění bezpečnosti, avšak v oblasti připravenosti na situaci typu aktivní střelec existuje prostor pro další zlepšení. Navržená opatření mohou sloužit jako praktický podklad pro zvýšení připravenosti školy a pedagogických pracovníků. Přestože nelze žádné školské zařízení zabezpečit absolutně, vhodně může významně snížit zranitelnost školy a přispět k ochraně života a zdraví žáků i zaměstnanců.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

APELTAUER, T., Z. DUFEK, B. VANGELI, J. ROSENKRANZ a M. HROMADA. *Ochrana měkkých cílů*. Praha: Leges, 2019. 128 s. ISBN 978-80-7502-427-5.

CALHOUN, F. S. a S. W. WESTON. *Threat Assessment and Management Strategies: Identifying the Howlers and Hunters*. 2. vyd. Boca Raton: CRC Press, 2016. 248 s. ISBN 978-1-4987-2184-4.

FENNELLY, L. J. (ed.). *Handbook of Loss Prevention and Crime Prevention*. 6. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2020. 614 s. ISBN 978-0-12-816459-4.

HRADIL, J., et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2018. 145 s. ISBN 978-80-7454-774-4.

HRINKO, M. *Prvosledové hlídky policie v systému ochrany měkkých cílů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 142 s. ISBN 978-80-7380-931-7.

HYDERKHAN, S. *Active Shooter Response Training: Lone Wolf to Coordinated Attacks*. 2. vyd. London: Routledge, 2020. 208 s. ISBN 978-0-367-24386-9.

KOVAŘÍKOVÁ, M. *Krizové situace ve škole: bezpečnostní problematika ve školní praxi*. Praha: Grada, 2020. 160 s. ISBN 978-80-247-2731-8.

LANGMAN, P. *Warning Signs: Identifying School Shooters Before They Strike*. Allentown: Langman Psychological Associates, 2021. 308 s. ISBN 978-0-578-92299-7.

SCHILDKRAUT, J. a A. B. NICKERSON. *Lockdown Drills: Connecting Research and Best Practices for School Administrators, Teachers, and Parents*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2022. 280 s. ISBN 978-0-262-54416-0.

SCHWEIT, K. *Stop the Killing: How to End the Mass Shooting Crisis*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2021. 240 s. ISBN 978-1-5381-4692-7.

SLADKÝ, L., T. A. BREČKA a kol. *Manuál bezpečné školy: bezpečná škola a školské zařízení v kontextu ČSN 73 4400*. Karlovy Vary: Asociace bezpečná škola, z.s., 2022. 182 s. ISBN 978-80-908515-2-8.

ŠTEINBACH, M., et al. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 680 s. ISBN 978-80-7598-193-6.

TIMM, P. *School Security: How to Build and Strengthen a School Safety Program*. 2. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann, 2021. 256 s. ISBN 978-0-323-85266-1.

VEGRICHTOVÁ, B. a kol. *Terorismus a radikalizace v České republice: možnosti detekce rizikových osob*. Praha: Grada, 2022. 248 s. ISBN 978-80-271-3126-6.

VILÁŠEK, J. a J. FUS. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2023. 210 s. ISBN 978-80-246-5498-0.

Elektronické zdroje

BARAN, T., M. ROST a Z. HAMŘÍK. Assessing the Security of Schools Against Terrorist Attacks. *Safety* [online]. 2021, roč. 7, č. 1, čl. 13 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.3390/safety7010013. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/2313-576X/7/1/13>

BOOTH, A., K. CHMUTINA a L. BOSHER. Protecting crowded places: Challenges and drivers to implementing protective security measures in the built environment. *Cities* [online]. 2020, roč. 107, čl. 102891 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1016/j.cities.2020.102891. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275120312397>

BRADSHAW, C. P., J. COHEN, D. L. ESPELAGE a M. NATION. Addressing School Safety Through Comprehensive School Climate Approaches. *School Psychology Review* [online]. 2021, roč. 50, č. 2–3, s. 221–236 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1080/2372966X.2021.1926321. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/2372966X.2021.1926321>

BRUCATO, G., et al. An Analysis of Motivating Factors in 1,725 Worldwide Cases of Mass Murder Between 1900–2019. *Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* [online]. 2023, roč. 34, č. 2, s. 261–274 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1080/14789949.2023.2208570. Dostupné z: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10435045/>

ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

DICKSON, M. J. a K. K. VARGO. Training kindergarten students lockdown drill procedures using behavioral skills training. *Journal of Applied Behavior Analysis* [online]. 2017, roč. 50, č. 2, s. 407–412 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1002/jaba.369. Dostupné z: <https://doi.org/10.1002/jaba.369>

ELSHERIEF, M., et al. Impacts of school shooter drills on the psychological well-being of American K-12 school communities: a social media study. *Humanities and Social Sciences Communications* [online]. 2021, roč. 8, čl. 315 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1057/s41599-021-00993-6. Dostupné z: <https://www.nature.com/articles/s41599-021-00993-6>

EYTAN, A. From running amok to mass shootings: a psychopathological perspective. *Revue Médicale Suisse* [online]. 2019, roč. 15, č. 663, s. 1671–1674 [cit. 2026-05-01]. PMID: 31532119. Dostupné z: <https://europepmc.org/article/med/31532119>

FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. *Active Shooter Incidents in the United States in 2023* [online]. Washington, D.C.: FBI, 2024. 21 s. [cit. 2026-05-01]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/file-repository/2023-active-shooter-report-062124.pdf>

JOHNSON, S. L., et al. Surveillance or Safekeeping? How School Security Officer and Camera Presence Influence Students' Perceptions of Safety, Equity, and Support. *Journal of Adolescent Health* [online]. 2018, roč. 63, č. 6, s. 732–738 [cit.

2026-05-01]. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2018.06.008. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1054139X18302465>

KATSIYANNIS, A., et al. An Examination of US School Mass Shootings, 2017–2022: Findings and Implications. *Advances in Neurodevelopmental Disorders* [online]. 2022, roč. 7, s. 66–76 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1007/s41522-022-00277-3. Dostupné z: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9388351/>

KUBALOVÁ, K., J. ĎURICA a E. SKÝPALOVÁ. Protection of soft targets in correlation with the CPTED concept. *Transportation Research Procedia* [online]. 2023, roč. 74, s. 1374–1381 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1016/j.trpro.2023.11.285. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352146523005823>

MINISTERSTVO VNITRA ČR a CENTRUM PROTI TERORISMU A HYBRIDNÍM HROZBÁM. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2025. 28 s. [cit. 2026-05-01]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/chh/clanek/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile-metodika-ke-stazeni.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Základy ochrany měkkých cílů: metodika* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. 35 s. [cit. 2026-05-01]. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/chh/soubor/terorismus-web-dokumenty-metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

NATIONAL ACADEMIES OF SCIENCES, ENGINEERING, AND MEDICINE. *School Active Shooter Drills: Mitigating Risks to Mental, Emotional, and Behavioral Health* [online]. Washington, DC: The National Academies Press, 2025. 210 s. [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.17226/29105. Dostupné z: <https://doi.org/10.17226/29105>

PETERSON, J., et al. Communication of Intent to Do Harm Preceding Mass Public Shootings in the United States, 1966 to 2019. *JAMA Network Open* [online]. 2021, roč. 4, č. 11, e2133073 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1001/jamanetworkopen.2021.33073. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34735012/>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *AMOK – útok aktivního střelce: STČ 14/IZS* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2019. 24 s. [cit. 2026-05-01]. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/soubor/pcr-ozbrojeny-utocnik-2019-pdf.aspx>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Projekt Ozbrojený útočník ve škole – metodické filmy* [online]. 2018 [cit. 2026-05-01]. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/projekt-ozbrojeny-utocnik-ve-skole-metodicke-filmy.aspx>

WINCH, A. T., et al. An evaluation of completed and averted school shootings. *Frontiers in Public Health* [online]. 2024, roč. 11, čl. 1305286 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.3389/fpubh.2023.1305286. Dostupné z: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10807037/>

YAKSIC, E. Moving past sporadic eruptions, discursive killing, and running amok: recognizing the convergence of the serial and spree killer. *Journal of Criminal Psychology* [online]. 2019, roč. 9, č. 3, s. 138-146 [cit. 2026-05-01]. DOI: 10.1108/JCP-03-2019-0009. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2009382919000031>

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1 Délka praxe respondentů ve školství

Graf č. 2 Pracovní zařazení respondentů

Graf č. 3 Povědomí respondentů o zpracovaných postupech školy pro řešení mimořádných událostí

Graf č. 4 Seznámení respondentů s postupem při krizové situaci

Graf č. 5 Absolvování školení zaměřeného na bezpečnost školy nebo řešení mimořádných událostí

Graf č. 6 Zaměření školení na situaci typu aktivní střelec nebo aktivní útočník

Graf č. 7 Praktický nácvik mimořádné události jiné než běžná požární evakuace

Graf č. 8 Povědomí respondentů o způsobu vyhlášení mimořádné situace ve škole

Graf č. 9 Povědomí respondentů o ochraně žáků při útoku aktivního útočníka

Graf č. 10 Subjektivní připravenost respondentů na mimořádnou událost typu aktivní střelec

Graf č. 11 Hodnocení současné úrovně bezpečnosti školy respondenty

Graf č. 12 Návrhy respondentů na zvýšení připravenosti učitelů

Graf č. 13 Oblasti, ve kterých škola potřebuje bezpečnost nejvíce zlepšit

Přílohy

- I. Řízený rozhovor se zástupcem vedení školy
- II. Řízený rozhovor s vybraným pedagogem / metodikem prevence
- III. Dotazník

Příloha I. Řízený rozhovor se zástupcem vedení školy

Respondent: zástupce vedení školy

Forma rozhovoru: osobní rozhovor

Účel rozhovoru: zjištění obecné úrovně bezpečnosti školy, krizové připravenosti, školení zaměstnanců, vstupního režimu a spolupráce se složkami IZS

Poznámka: Rozhovor je anonymizován. Z důvodu ochrany bezpečnosti školy nejsou uváděny konkrétní citlivé informace o zabezpečení objektu.

1. Jak obecně hodnotíte současnou úroveň bezpečnosti školy?

Respondent uvedl, že současnou úroveň bezpečnosti školy hodnotí vzhledem k možnostem a podmínkám školy jako poměrně dobře nastavenou. Podle jeho názoru má škola základní bezpečnostní opatření vyřešena na takové úrovni, jakou umožňují reálné provozní, organizační a finanční podmínky školy. Zároveň však připustil, že absolutní bezpečnost školského zařízení zajistit nelze, protože škola je živé prostředí s velkým počtem osob a každodenním pohybem žáků, zaměstnanců i dalších osob.

2. Považujete školu z hlediska bezpečnosti za tzv. měkký cíl?

Ano. Respondent uvedl, že školu lze z hlediska bezpečnosti považovat za měkký cíl. Důvodem je zejména vysoká koncentrace dětí a zaměstnanců, otevřený charakter školy a skutečnost, že školské zařízení nemůže být zabezpečeno stejným způsobem jako přísně střežené objekty. Škola podle respondenta nemůže fungovat jako uzavřený bezpečnostní objekt, protože musí zároveň plnit vzdělávací a výchovnou funkci.

3. Má škola zpracovaný krizový plán nebo postupy pro řešení mimořádných událostí?

Respondent uvedl, že škola má určité postupy pro mimořádné události nastaveny, avšak samostatná písemná směrnice zaměřená konkrétně na situaci aktivního útočníka zatím není plně dokončena. Tato oblast je podle jeho vyjádření ve fázi dopracování a škola plánuje postupy dále písemně upravit. Téma již bylo konzultováno také s Policií České republiky.

4. Obsahují tyto postupy také situaci typu aktivní útočník nebo aktivní střelec?

Téma aktivního útočníka nebo aktivního střelce bylo ve škole řešeno formou školení, konzultace a následné rozpravy se zaměstnanci. Respondent uvedl, že zaměstnanci byli se základními principy seznámeni, avšak písemné postupy pro tuto konkrétní situaci jsou zatím v procesu zpracování. Z rozhovoru vyplynulo, že škola si závažnost této hrozby uvědomuje a postupně ji zapracovává do své bezpečnostní dokumentace.

5. Jsou zaměstnanci školy pravidelně seznamováni s tím, jak se při mimořádné události zachovat?

Respondent uvedl, že zaměstnanci byli s bezpečnostními tématy seznamováni, a to i ve vztahu k mimořádným situacím. Zároveň však upozornil, že samotné teoretické proškolení nemusí v krizové situaci automaticky znamenat správnou reakci. V praxi podle něj může dojít ke stresu, zmatku nebo takzvanému „zamrznutí“ reakce. Proto považuje za důležité, aby se zaměstnanci k těmto tématům průběžně vraceli a aby byly postupy připomínány opakovaně.

Respondent také upozornil na problém nově nastupujících zaměstnanců. Ti mohou přijít v průběhu školního roku, a proto je nutné jim bezpečnostní pravidla předat individuálně. U zaměstnanců, kteří byli proškoleni dříve, zase může docházet k postupnému zapomínání některých informací.

6. Proběhlo ve škole školení zaměřené na bezpečnost, krizové situace nebo aktivního útočníka?

Ano. Respondent uvedl, že ve škole proběhlo školení ze strany Policie České republiky a následně i kratší interní rozprava. Tématem byly mimořádné bezpečnostní situace, včetně situace aktivního útočníka. Škola se rovněž věnuje dalším bezpečnostním oblastem, například první pomoci nebo požární ochraně. Respondent však opakovaně zdůraznil, že školení je potřeba chápat jako základ, nikoli jako záruku bezchybné reakce při skutečné krizové situaci.

7. Probíhají ve škole praktické nácviky mimořádných situací, například evakuace, ukrytí nebo uzamčení prostor?

Ve škole pravidelně probíhají nácviky související zejména s požární evakuací. Problematika aktivního útočníka byla řešena spíše formou školení, ukázky a diskuze než plnohodnotným praktickým nácvikem. Respondent zmínil, že se řešily také možnosti uzamčení a zabezpečení prostor, avšak některá technická opatření jsou vázána na možnosti objektu a případné budoucí úpravy.

Z rozhovoru vyplynulo, že oblast praktického nácviku situací jiných než požární evakuace představuje prostor pro další rozvoj.

8. Spolupracuje škola v oblasti bezpečnosti s Policií České republiky nebo jinými složkami IZS?

Ano. Respondent spolupráci s Policií České republiky a složkami integrovaného záchranného systému hodnotil pozitivně. Uvedl, že škola s policií konzultuje bezpečnostní otázky a využívá také preventivní aktivity. Spolupráce se týká jak zaměstnanců, tak žáků. Respondent zmínil, že podobná cvičení a konzultace probíhají i v okolních školských zařízeních, což vnímá jako důležitou součást prevence a připravenosti.

9. Jak je obecně řešen vstupní režim do školy?

Vstupní režim školy je podle respondenta upraven interními pravidly. Návštěvy by se měly hlásit a pohyb cizích osob ve škole je obecně sledován zaměstnanci. Škola se snaží, aby se v objektu nepohybovaly neznámé osoby bez povšimnutí. Respondent uvedl, že zaměstnanci se ve škole většinou znají a v případě neznámé osoby bývají schopni reagovat.

Současně však upozornil na lidský faktor. Rizikem může být například situace, kdy žák z nepozornosti nebo ze slušnosti umožní vstup cizí osobě. Podle respondenta je proto důležité opakovaně poučovat žáky o tom, že nemají do školy pouštět osoby, které neznají. Tato oblast byla označena jako prakticky důležitá a vhodná k dalšímu posilování.

10. Co podle Vás nejvíce pomáhá zvýšit bezpečnost školy?

Podle respondenta pomáhá zejména kombinace více opatření. Za důležité považuje spolupráci s Policií České republiky, informovanost zaměstnanců, pravidelné připomínání bezpečnostních pravidel, funkční vstupní režim a všímavost pedagogických pracovníků. Důležitá je také schopnost zaměstnanců reagovat na neobvyklou situaci nebo na osobu, která do školního prostředí nepatří.

Respondent zároveň upozornil, že technická opatření sama o sobě nejsou dostačující. V prostředí školy je podle něj nutné hledat rovnováhu mezi bezpečností, požární ochranou, volným pohybem žáků a běžným provozem školy.

11. V jaké oblasti by podle Vás škola potřebovala bezpečnost nebo připravenost zaměstnanců ještě zlepšit?

Respondent uvedl dvě hlavní oblasti ke zlepšení. První oblastí je vstupní režim a opakované poučování žáků i zaměstnanců o tom, že do školy nemají být vpouštěny neznámé osoby. Druhou oblastí je další proškolení a připomínání krizových postupů zaměstnancům.

Zároveň uvedl, že školení nelze provádět neustále dokola, protože hlavní náplní práce školy je vzdělávání. Přesto je podle něj vhodné bezpečnostní témata opakovaně připomínat, zejména novým zaměstnancům nebo po delší době od předchozího školení.

Respondent také zdůraznil, že škola nemůže být nikdy zabezpečena absolutně. Přísná bezpečnostní opatření typu kontrolních rámců nebo režimu podobného letišti by podle něj byla ve školním prostředí prakticky obtížně proveditelná, časově náročná, finančně nákladná a mohla by narušovat přirozený chod školy i psychickou pohodu dětí.

Shrnutí rozhovoru

Z rozhovoru vyplynulo, že škola má základní bezpečnostní opatření nastavena a vedení školy se problematikou bezpečnosti aktivně zabývá. Silnou stránkou je zejména spolupráce s Policií České republiky, proběhlé školení k bezpečnostním tématům, pravidelná požární evakuace a snaha vedení školy dále dopracovat krizové postupy.

Za oblast ke zlepšení lze označit především dokončení písemných postupů pro situaci aktivního útočníka, pravidelné opakování školení zaměstnanců a posílení

informovanosti žáků ve vztahu ke vstupnímu režimu. Významným faktorem je také lidský prvek, který může ovlivnit dodržování nastavených pravidel.

Celkově lze rozhovor hodnotit tak, že škola si svou zranitelnost jako měkkého cíle uvědomuje a snaží se bezpečnostní opatření nastavovat realisticky s ohledem na provoz školy, počet žáků, technické možnosti objektu a požadavky běžného vzdělávacího procesu.

Příloha II. Řízený rozhovor s vybraným pedagogickým pracovníkem / metodikem prevence

Úvod před rozhovorem: Rozhovor je anonymní a slouží pouze pro účely bakalářské práce. Otázky jsou zaměřené na obecnou připravenost zaměstnanců školy, nikoli na konkrétní citlivé informace o zabezpečení objektu.

1. Byl/a jste seznámen/a s postupem školy při mimořádné události, například při útoku aktivního útočníka?

Ne. V minulosti jsme absolvovali teoretické školení jak se v podobné situaci chovat, ale nejsem si vědoma, že by škola na základě absolvovaného školení zavedla konkrétní opatření nebo postupy pro situace aktivního útočníka.

2. Absolvoval/a jste školení zaměřené na bezpečnost školy nebo krizové situace? Pokud ano, čeho se týkalo?

Jak jsem již uvedla, v minulosti jsme školení zaměřené na problematiku aktivního útočníka absolvovali. Jednalo se o čistě teoretické školení a je to již mnoho let.

3. Věděl/a byste, jak se v případě útoku aktivního střelce zachovat a jak chránit žáky?

Pamatuji si postup, podle metodiky uteč, schovej se a bojuj. Nejsem si však jista, že bych celou situaci ve stresu i s dětmi zvládla.

4. Proběhl ve škole praktický nácvik mimořádné situace, například evakuace, ukrytí nebo uzamčení prostor?

Pravidelně se u nás koná nácvik na evakuaci při požáru, nácvik na uzamčení nebo zabarikádování tříd u nás neproběhlo.

5. Co by Vám osobně pomohlo cítit se lépe připraven/a na takovou krizovou situaci?

Pravidelné opakování školení a jistě i praktický nácvik.

6. V čem podle Vás škola potřebuje oblast bezpečnosti nebo připravenosti zaměstnanců ještě zlepšit?

Možnost uzamykat třídy zevnitř, praktický nácvik různých situací včetně situace aktivní útočníka, součinnost s Policií České republiky nebo městskou policií.

Příloha III. Dotazník

Úvod k dotazníku: Vážení pedagogičtí pracovníci, obracím se na Vás s prosbou o vyplnění anonymního dotazníku, který je součástí bakalářské práce zaměřené na zabezpečení základní školy proti hrozbě aktivního střelce. Cílem dotazníku je zjistit, jak jsou pedagogičtí pracovníci informováni a připraveni na mimořádnou událost tohoto typu. Dotazník je anonymní a získané odpovědi budou použity pouze pro účely bakalářské práce. Dotazník se nezaměřuje na konkrétní citlivé informace o zabezpečení školy.

1. Jak dlouho pracujete ve školství?

- a) méně než 1 rok
- b) 1-5 let
- c) 6-10 let
- d) 11-20 let
- e) více než 20 let

2. Jaké je Vaše pracovní zařazení?

- a) učitel/ka 1. stupně
- b) učitel/ka 2. stupně
- c) asistent/ka pedagoga
- d) vychovatel/ka
- e) jiné: _____

3. Víte, zda má škola zpracované postupy pro řešení mimořádných událostí?

- a) ano
- b) ne
- c) nejsem si jistý/á

4. Byl/a jste seznámen/a s tím, jak postupovat při krizové situaci, například při útoku

aktivního útočníka?

a) ano

b) částečně

c) ne

d) nepamatuji si

5. Absolvoval/a jste školení zaměřené na bezpečnost školy nebo řešení mimořádných událostí?

a) ano

b) ne

c) nepamatuji si

6. Pokud ano, týkalo se školení také situace typu aktivní střelec / aktivní útočník?

a) ano

b) ne

c) nevím

d) školení jsem neabsolvoval/a

7. Proběhl ve škole praktický nácvik mimořádné události jiné než běžná požární evakuace?

a) ano

b) ne

c) nevím

8. Víte, jakým způsobem by byla ve škole vyhlášena mimořádná situace?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

9. Víte, jak byste měl/a chránit žáky v případě útoku aktivního útočníka?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

10. Cítíte se dostatečně připraven/a na mimořádnou událost typu aktivní střelec?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

11. Považujete současnou úroveň bezpečnosti školy za dostatečnou?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne
- e) nedokážu posoudit

12. Co by podle Vás nejvíce pomohlo ke zvýšení připravenosti pedagogických pracovníků?

Můžete označit více možností.

- a) pravidelné školení zaměstnanců
- b) praktický nácvik mimořádných situací
- c) jasné písemné pokyny
- d) lepší informovanost zaměstnanců
- e) spolupráce s Policií ČR
- f) lepší komunikace při krizové situaci
- g) jiné: _____

13. V čem podle Vás škola potřebuje oblast bezpečnosti nejvíce zlepšit?

- a) školení zaměstnanců
- b) praktické nácviky
- c) vstupní režim do školy
- d) krizové postupy
- e) technické zabezpečení
- f) informovanost žáků
- g) spolupráce s Policií ČR
- h) nedokážu posoudit
- i) jiné: _____

14. Máte vlastní návrh, co by mohlo přispět ke zvýšení bezpečnosti školy?